

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i n i r e k

1965. február 2.

bb. 1. népművészek a filmvászonon - a filmszínházak több érdekes kisfilmet mutatnak be februárban

i sm/tm/gy/fm

1965. február 2.

a kisfilmek kedvelői februárban is több érdekes magyar és külföldi filmalkotással ismerkedhetnek meg. a mozik vásznára kerül kolonits ilona rendező „évszakok, mesterek, művek,” című rövidfilmje, amely a népművészek munkáját örökítette meg. a tájfilmek kedvelői ebben a hónapban láthatják a „barangolás a kék uton,” című színes magyar film második részét, amely ezúttal a mátrába kalauzolja el a nézőket. a kisfilmet mönich lászló rendezte, az operatőr szabó árpád volt.

a világhírű lengyel dokumentumfilm-rendező karabasz munkája a galambászokról készített hangulatos kisfilm, amely „galambok,” címmel kerül a közönség elé. egy vádortárlatot kísért el ország-körüli útjára „a koffermuzeum,” című magyar alkotás. a dzsessz kedvelői bizonyára örömmel fogadják majd a német demokratikus köztársaságban készült „egy és egy kvartett,” című zenés revüfilmet, amely egy énekes és egy dzsessz-együttes műsorát mutatja be.

két rajzfilm színesíti még a kisfilm programot. a felnőtteknek készült „a vevő a mi urunk,” című lengyel rajzfilm, amely egy udvarias vevőről és a kevésbé udvarias elárusítókról szól. a másik kisfilm címe: „és mégis mozog,” a színes rajzfilm azt meséli el, hogyan jutott el az emberiség a föld mozgásának megismeréséig. ezt a rajzfilmet a jugoszláv művészek készítették.
/mti/

..

- 1 -

le

bb. 2. beszélgetés bartók bélánéval

i ol/gk/gy/fm

1965. február 2.

bartók béláné pásztor ditta zongoraművésznőt felkereste az mti munkatársa, hogy terveiről érdeklődjék és kikérje véleményét az 1. kerületi népfront bizottság nagyjelentőségű kezdeményezéséről.

pásztor ditta az utóbbi években ritkán szerepelt közönség előtt, e fellépések azonban mindig ünneppé avatták a koncerteket. egyik legutóbbi szereplésére a villányi uti józsef attila gimnáziumban került sor, amikor a xi. kerületi, zenét tanuló gyermekek kedvéért vállalta a fellépést. több hanglemez-felvételnél is közreműködött a közelmúltban. bartók: gyermekeknek sorozatát vették hanglemezre pásztor ditta zongorajátékával. Legközelebbi tervei között rádiófellépések szerepelnek, nemcsak a magyar fővárosban, hanem külföldön is. a művésznő közreműködésével, serly tiber zeneszerző hangszerelésében és vezényletével rádiófelvétel készül a mikrokozmosz sorozat néhány darabjáról, a iii. zongoraversenyéről és a két zongorára, valamint ütőhangszerekre írt koncertéről. a terv szerint pásztor ditta, ősszel hosszabb külföldi turnéra indul, amelynek főbb állomásai zürich, párizs, london, róma és a nyugatnémet városok egyike lesz. a repertoáron - bartók említett művein kívül - mozart f-dur koncertje is szerepel.

1945. szeptember 26-án new yorkban hunyt el hazánk világhírű fia, bartók béla. az 1. kerületi népfront bizottság a nagy zeneszerzőre emlékezve felvetette azt a javaslatot: hozzák haza magyarországra bartók béla hamvait. bartók ma már az egész világon, de elsősorban mégis a magyaroké, nemzeti pantheonunk nem teljes nélküle. husz esztendő telt el bartók halála óta. a javaslat sokak kívánságának ad kifejezést, s arra a kérdésre, hogy megegyezik-e bartók béláné óhajával, özvegye, műveinek tolmácsolója, a következőket mondotta:

- szeretném, ha hazahoznák. a család, a hozzánktartozók és közelálló barátok régi - érzelmileg nagyon érthető - kívánsága ez. a magam részéről nem zárkoznék el az erre vonatkozó tárgyalások előtt./mti/

--

- 2 -

le

bb. 3. szigeti józsef: „beethoven szonáta”, című könyve magyarul

i fe/sk/gy/zs

1965. február 2.

szigeti józsef, a svájcban élő kiváló magyar hegedűművész levélben számolt be a magyarok világszövetségének arról, hogy a közeljövőben jelenik meg „beethoven szonáta”, című új könyve magyarul magyarul. /mti/

--

bb. 4. hogyan lett zalka mátéból lukács tábormok - új sorozat a zrinyi katonai kiadónál

i tf/gy/fm

1965. február 2.

„fegyver a munkáskézben”, címmel új könyvsorozatot indít februártól a zrinyi katonai kiadó. a megjelenő kötetek - mint a címből is kitűnik - a munkásmozgalom olyan epizódjaira emlékeztetnek, amikor az egyszerű emberek, a nép fiai fegyvert fogtak szabadságukért, függetlenségükért, jövőjükért s a világ népeinek szabadságáért.

a sorozat felidézi többek között az 1917-es nagy októberi szocialista forradalomban résztvevő magyarok harcait, a tanácsköztársaság dicsőséges napjait, a spanyol szabadságharc eseményeit, a második világháború magyarországi és külföldi partizánfelkeléseit, megismerteti az olvasókat a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő vezetőinek és közkatonáinak életével. az idősebbek részére „emlékfelelevenítő”, a fiatalok számára igen tanulságos könyvek szerzői egykori részesei az eseményeknek, s így az érdekes-izgalmas előadásmód történelmi hitelességgel párosul.

első kötetként árkus józsef „tüztengerben”, című írását adják közre, amely a magyar irodalom régi adósságát törleszti: zalka máté, a forradalmár, katona és író életutját mutatja be. a „tüztengerben”, első része választ ad arra, hogyan vált forradalmárrá a fiatal zászlós, milyen viszontagságok közepette ismerkedett meg a bolsevikokkal, hányszor leselkedett rá halál a fenérek fogságában, a polgárháború véres csatáiban, hogyan született meg irodalmi műve, híres regénye - a „doberdo”, a második rész a spanyolországi polgárháborúba „vezeti el”, az olvasókat - elmondja, hogyan lett zalka mátéból a legendás hírű lukács tábormok, aki bátorságával és kiemelkedő katonai tehetségével megfordította a casa de campo-i csata sorsát. /mti/

--

- 3 -

le

bb. 5. husz év mosolya és lírája - öt prózai oratórium - a munkásmozgalmi irodalma - az irodalmi színpad nagyszabású ünnepi programja

i s/gk/gy/fm

1965. február 2.

az irodalmi színpad hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából öt egész estét betöltő műsort rendez, valamint több sorozatot indít. az önálló irodalmi műsorokat a nagymező utcai színház épületében és több budapesti művelődési házban mutatják be.

az ünnepi műsorok közül hármat szécsi lajos szerkeszt és rendez. március elején tűzik műsorra a „husz év mosolya” című összeállítást. a műsort az elmúlt husz év legsikeresebb vídám és szatirikus verseiből, jelenteiből, karcolataiból és dramatizált novelláiból állították össze. többek között gábor andor, nagy lajos, kellér dezső, barabás tibor, komlós jános, karinthy ferenc, tabi lászló, mikes györgy, darvas szilárd, és hollós korvin lajos írásai hangzanak majd el. az előadásokon közreműködik tompa sándor, csákyi lászló, géczy dorottya, mikes lilla és somogyvári pál. a „husz év mosolya” című irodalmi műsort elsősorban a budapesti művelődési házakban adják majd elő éppen úgy, mint a „husz év lírája” című összeállítást. ennek a műsornak programját azokból a versekből válogatták össze, amelyek mintegy történelmi áttekintést adnak a felszabadult magyarországról, husz évről, életéről, fejlődéséről. illyés gyula, kassák lajos, baranyi ferenc, nagy lászló és mások költeményeit többek között horváth ferenc, bitskey tibor, gáti józsef, keres emil és kohut magda tolmácsolja. ezt a műsort március végén mutatják be.

szécsi lajos „harmadik műsora” „virrad” címmel kerül a közönség elé ugyancsak március végén. ekkor két új magyar prózai oratóriumot mutatnak be: györe imre „virrad” és varga katalin „üzenet atlantiszból” című művét. szereplői: bodor tibor, csernus mariann, kohut magda, moldován stefánia és nádasi myrtil.

a színpad nagyszabású ünnepi programját február 21-én három magyar oratórium premierjével nyitják meg. bemutatják györe imre balladái hangvételű „mese a vándorlegényről” című művét, garai gábor verses táncjátékát a „rapszódia az elragadtatásról” címmel és mezei andrás „messziről érkezett virág” című oratóriumát. az utóbbit az 1944-es sátoraljaujhelyi börtönfelkelés emlékére írta a szerző. /folyt. köv./

- 4 -

le

bb. 5. / husz év mosolya... 1. folyt./ gy

az előadást szendrő ferenc rendezi. az összekötő zenét andrás béta szerezte. a főbb szerepeket mensáros lászló, koncz gábor, bodor tibor, bánffy györgy, valamint balogh edina alakítja. március végén a nagyszínpadon tűzik műsorra illyés gyula „ebéd a kastélyban”, című kisregényének dramatizált változatát és nubay miklós „c'est la guerre”, ciklusának második részét „felismerés és bucsú”, címmel.

az irodalmi színpad ezeken az önálló műsorokon kívül több sorozatot is indít a felszabadulás 20. évfordulója alkalmából. ezek a munkásmozgalmi irodalmával ismertetik meg a közönséget. különösen érdekesnek ígérkezik a „független színpad”, című sorozat, amelyet hont ferenc szerkeszt, valamint a „100 százalék”, című műsor, amely a kmp 1927-től 1930-ig megjelent újságját „eleveníti meg”. ezt a sorozatot fáty árpad szerkeszti. a baloldali értelmiség irodalmi munkáiból állítják majd össze a „gondolat”, című sorozatot. „a szalmás és vándorkórus”, című műsorok a két ismert munkáskórus emlékét idézik fel./mti/

bb. 6. a vidéki egyetemek könyvtárait is bevonják a szakkönyvtári feladatok ellátásába - 1 600 tudományos és szakkönyvtár - ban 26 millió dokumentum

i áe/gk/gy/fm

1965. február 2.

kilenc év alatt - az erre vonatkozó törvényerejű rendelet megjelenése óta - 1 600-ra növekedett a magyar tudományos és szakkönyvtárak száma. a felsőoktatás és a tudományos élet területén ezek gondoskodnak a szaktudományok irodalmának összegyűjtéséről, az érdeklődő olvasók kiszolgálásáról. a könyvtárakban ma már mintegy 26 millió tudományos dokumentumot - könyvet, folyóiratot, szabadalmi leírást, filmet - őriznek. az állomány két év alatt csaknem 13 százalékkal növekedett. egyetlen esztendőben hárommillió alkalommal vették igénybe a szakkönyvtárak szolgáltatásait, s csaknem 9 millió könyvet, folyóiratot kölcsönöztek, illetve adtak ki helyben olvasásra. /folyt. köv./

- 5 -

le

bb. 6. / a vidéki egyetemek... 1. folyt./ gy

Legjobban működik az országos műszaki könyvtár, ahol egyetlen év alatt több mint 153 000 olvasó vette igénybe a szakirodalom segítségét. gondot okoz, hogy a tudományos és szakkönyvtárak többsége a fővárosban van, s így a vidék szakirodalmi ellátása nem megfelelő. ezért úgy tervezik, hogy a vidéki egyetemek könyvtárait is bevonják a nyilvános szakkönyvtári feladatok ellátásába./mti/

bb. 7. a hónap végén teljes felújításban hozzák színre bizet: carmen című operáját

i ol/tné/gy/fm

1965. február 2.

e hónap végén teljes felújításban hallhatja a „carmen,”-t az operaház közönsége. bizet népszerű operáját első ízben 1884 november 23-án játszották a budapesti operaházban. a dalmű eddig 555 alkalommal került előadásra és a bemutató óta megszakítás nélkül minden évben játszották olyan nagynevű énekesek közreműködésével, mint szamosi elza, basilides mária, anday piroska, ebe stignani, burián károly, környei béla, helge rosuaenge és olyan kiváló karmesterek vezényelték az előadásokat, mint kerner istván, fricsay ferenc és ferencsik jános.

a felújítás rendezője mikó andrás, az új díszleteket forrai gábor, a jelmezeket szeitz gizella tervezte. a carmen ezuttal két párhuzamos szereposztásban kerül majd színre. don josé: itosfalvy róbert, illetve simándi józsef, escamillo: melis györgy - palóc lászló, a csempészek: külkey lászló, nagypál lászló, kishegyi árpád, bordás györgy fh., zuniga nadnagy: mézsáros sándor - várhelyi endre, morales szakaszvezető: bende zsolt - turpinszky béla, carmen: szabó anita - komlóssy erzsébet, micaela: lászló margit - andor éva, frasquita: koltay valéria - erdész zsuzsa, mercedes: elek éva - kovács eszter fh., az előadásokon lamberto gardelli az operaház zenekarát, a táncokat petró lászló tervezte és tanította be, karigazgató pless lászló.

a felújított carmen első előadását február 26-án, illetve 28-án tartják./mti/

- 6 -

vezényli

jk

bb. 8. a legfelsőbb bíróság állásfoglalásai a tulajdonos lakás-használati jogáról

i bc/gg/gy/zs

1965. február 2.

a legfelsőbb bíróság több iránymutató határozatot hozott a személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakások használatával kapcsolatban.

az ilyen lakásokkal kapcsolatos rendelkezések célja az - mutatott rá a legfelsőbb bíróság egy korábbi határozatában -, hogy a megüresedő lakásba a tulajdonos, illetve az épületben nem lakó egyeneságbeli rokona beköltözhessek, ha már bent laknak, s jogos igényüket a lakás kielégíti, újabb lakrészeket nem foglalhatnak el. a tulajdonos jogos lakásigénye mértékének megállapításánál a családjához tartozónak kell tekinteni azokat is, akik rokoni, vagy személyi kapcsolat alapján laknak a lakásban. a család jogos lakásigényének mértékét tehát együttesen kell vizsgálni.

az egyik perben hozott törvényességi határozatában a legfelsőbb bíróság kiemelte: a lakásügyi hatóság a tulajdonost, illetve egyeneságbeli rokonát - a törvényi előfeltételek megléte esetén - csak akkor köteles a lakás használatjával kijelölni, ha abba be kíván költözni. viszont ez nem vonatkozik az olyan esetekre, ha a tulajdonos maga nem kíván beköltözni, hanem a lakást - beköltözhető állapotban - értékesíteni akarja.

egy másik per kapcsán a legfelsőbb bíróság a legfőbb ügyész törvényességi óvása alapján hozott határozatában megállapította: ha a lakás a bérlő jogos igényének mértékét meghaladja, s a lakásügyi jogszabályok szerint egy része igénybe vehető, akkor a tulajdonos, illetve a hasznélvező igényt tarthat a lakrészre. ilyenkor azonban meg kell vizsgálni, hogy ez a lakrész, alkalmas-e önálló, de legalábbis társbérleti lakás kialakítására. a társbérlet létesítésének feltételeit a jogszabályok meghatározzák. téves az az álláspont, hogy minden társbérleti lakáshoz külön, kizárólagos használatu mellékhelyiséget kell csatolni, s ha erre nincs lehetőség, társbérletet nem lehet kialakítani. társbérletnél a mellékhelyiségeket általában közösen használják, tehát a társbérlet kialakításának nem előfeltétele, hogy minden lakrészhez külön konyha és kamra tartozzék./mti/

- 7 -

le

bb. 6. / a vidéki egyetemek... 1. folyt./ gy

Legjobban működik az országos műszaki könyvtár, ahol egyetlen év alatt több mint 153 000 olvasó vette igénybe a szakirodalom segítségét. gondot okoz, hogy a tudományos és szakkönyvtárak többsége a fővárosban van, s így a vidék szakirodalmi ellátása nem megfelelő. ezért úgy tervezik, hogy a vidéki egyetemek könyvtárait is bevonják a nyilvános szakkönyvtári feladatok ellátásába./mti/

bb. 7. a hónap végén teljes felújításban hozzák színre bizet: carmen című operáját

i ol/tné/gy/fm

1965. február 2.

e hónap végén teljes felújításban hallhatja a „carmen,-t az operaház közönsége. bizet népszerű operáját első ízben 1884 november 23-án játszották a budapesti operaházban. a dalmű eddig 555 alkalommal került előadásra és a bemutató óta megszakítás nélkül minden évben játszották olyan nagynevű énekesek közreműködésével, mint szamosi elza, basilides mária, anday piroska, ebe stignani, burián károly, környei béla, helge rosuaenge és olyan kiváló karmesterek vezényelték az előadásokat, mint kerner istván, fricsay ferenc és ferencsik jános.

a felújítás rendezője mikó andrás, az új díszleteket forrai gábor, a jelmezeket szeitz gizella tervezte. a carmen ezuttal két párnuzamos szereposztásban kerül majd színre. don josé: ilosfalvy róbert, illetve simándi józsef, escamillo: melis györgy - palóc lászló, a csempészek: külkey lászló, nagypál lászló, kisnegyi árpád, bordás györgy fh., zuniga hadnagy: mészáros sándor - várhelyi endre, morales szakaszvezető: bende zsolt - turpinszky béla, carmen: szabó anita - komlóssy erzsébet, micaela: lászló margit - andor éva, frasquita: koltay valéria - erdész zsuzsa, mercedes: elek éva - kovács eszter fh., az előadásokon lamberto gardelli az operaház zenekarát, a táncokat petró lászló tervezte és tanította be, karigazgató pless lászló.

a felújított carmen első előadását február 26-án, illetve 28-án tartják./mti/

- 6 -

I. vezényli

le

bb. 8. a legfelsőbb bíróság állásfoglalásai a tulajdonos lakás-használati jogáról

i bc/gg/gy/zs

1965. február 2.

a legfelsőbb bíróság több iránymutató határozatot hozott a személyi tulajdonban levő, tanácsai rendelkezés alatt álló lakások használatával kapcsolatban.

az ilyen lakásokkal kapcsolatos rendelkezések célja az - mutatott rá a legfelsőbb bíróság egy korábbi határozatában -, hogy a megüresedő lakásba a tulajdonos, illetve az épületben nem lakó egyeneságbeli rokona beköltözhessek. ha már bent laknak, s jogos igényüket a lakás kielégíti, újabb lakrészeket nem foglalhatnak el. a tulajdonos jogos lakásigénye mértékének megállapításánál a családjához tartozónak kell tekinteni azokat is, akik rokoni, vagy személyi kapcsolat alapján laknak a lakásban. a család jogos lakásigényének mértékét tehát együttesen kell vizsgálni.

az egyik perben hozott törvényességi határozatában a legfelsőbb bíróság kiemelte: a lakásügyi hatóság a tulajdonost, illetve egyeneságbeli rokonát - a törvényi előfeltételek megléte esetén - csak akkor köteles a lakás használatául kijelölni, ha abba be kíván költözni. viszont ez nem vonatkozik az olyan esetekre, ha a tulajdonos maga nem kíván beköltözni, hanem a lakást - beköltözhető állapotban - értékesíteni akarja.

egy másik per kapcsán a legfelsőbb bíróság a legfőbb ügyész törvényességi óvása alapján hozott határozatában megállapította: ha a lakás a bérlő jogos igényének mértékét meghaladja, s a lakásügyi jogszabályok szerint egy része igénybe vehető, akkor a tulajdonos, illetve a hasznélvező igényt tarthat a lakrésze. ilyenkor azonban meg kell vizsgálni, hogy ez a lakrész, alkalmas-e önálló, de legalábbis társbérleti lakás kialakítására. a társbérlet létesítésének feltételeit a jogszabályok meghatározzák. téves az az álláspont, hogy minden társbérleti lakáshoz külön, kizárólagos használatu mellékhelyiséget kell csatolni, s ha erre nincs lehetőség, társbérletet nem lehet kialakítani. társbérletnél a mellékhelyiségeket általában közösen használják, tehát a társbérlet kialakításának nem előfeltétele, hogy minden lakrészhez külön konyha és kamra tartozzék./mti/

- 7 -

le

bb 9. elkészült a budapesti földgáz-körvezeték csepeli leágazása - március 31-ig bevezetik a gazdaságos tüzelőanyagot a csepel vas- és fémművekbe

i szf/tr-lm vg

1965. február 2.

a kőolajvezeték vállalat január végén befejezte a budapesti földgáz-körvezeték csepeli leágazásának építését. sikeresen megtartották a csövek és a berendezések nyomáspróbáját is. a próba során előtűnt kisebb szivárgási, tömitési hibák kijavítása, az átadóállomáson még nátralevő néhány apró szerelési munka elvégzése után az országos kőolaj- és gázipari tröszt, valamint a kőolajvezeték vállalat készen áll arra, hogy megkezdje a földgázszolgáltatást a csepel vas- és fémműveknek.

erre körülbelül az első negyedév vége felé kerülhet sor, amikor a fémmű fogadóállomása, belső vezetéke és gázkeverő berendezése is elkészül. ezeket a fémmű saját berunázásában építi. a beruházás befejezési határideje március 31. a jelek szerint azonban hamarabb végeznek a munkával és az üzemek megkezdhetik az alföldi - egyelőre szandaszőlősi, később hajdusoboszlói - földgáz felhasználását az izzító, hőkezelő és szárítókemencékben, később pedig a martin üzemben is. a csepel vas- és fémművek lesz tehát az első a budapesti ipari vállalatok között, amely a gazdaságos, jó hatásfoku tüzelőanyagot bevezeti üzemeibe. az év folyamán, amint a többi leágazások és belső vezetékek is elkészülnek, még öt-hat kgm vállalat és több más tárcához tartozó üzem is áttér földgáztüzelésre./mti/

bb 10. 400 milliárd forinttal gyarapodott az ország vagyona - 2.363^{1/2}al több az ipartelep, háromszor annyi a gyáripari dolgozó, mint 1938-ban

i st/tr-lm vg

1965. február 2.

a felszabadulás 20. évfordulójának közeledtével a központi statisztikai hivatal is sorra felméri, hogy a 20 év alatt mennyit fejlődött, gyarapodott az ország. hazánk a második világnáboruban emberáldozatokban és anyagiakban történelmének legnagyobb veszteségét szenvedte. négyszázezer magyar pusztult el, a közvetlen anyagi károk értéke pedig elérte a 22 milliárd pengőt, vagyis a háború előtti 4-5 esztendő teljes nemzeti jövedelmét. az ipari üzemek kapacitása a felére csökkent, a járművek 80-90 százaléka elpusztult, vagy elnurcolták, súlyos károk érték a lakóházakat, az állatállományt. a rombadólt ország helyzete reális összehasonlításra nem alkalmas, ezért a központi statisztikai hivatal a háború előtti utolsó békeév és az újjáépítést követő 1949-es esztendő adatai alapján mérte fel 20 év fejlődését.

/folyt. köv./
8.37/a

9.25 Cse

- 8 -

Me

bb 10. /400 milliárd...1.folyt./-lm

előrenhaladásunkat a legszemléltetőbben a nemzeti jövedelem alakulása fejezi ki, amely a ksh előzetes adatai szerint 1964-ben 176 százalékkal magasabb volt, mint 1949-ben, s több mint háromszorosa az 1938. évinek. a nemzeti jövedelem 1949. óta évente átlagosan 7 százalékkal növekedett, három és félszer olyan gyorsan, mint a második világháborút megelőző 15 esztendőben. e fejlődés gyors üteme az ország vagyonát lényegesen megnövelte és emelte a lakosság jólétét. jelenleg 710 milliárd forint értékű vagyona van az országnak, ennyi az épületek, gépek, félkész és készárúk, vagyis az ugynevezett álló- és forgóeszközök értéke, kerekén 400 milliárd forinttal több, mint a háborút megelőző utolsó békeévben. ebbe a vagyonba azonban nincsenek beleszámítva a lakosság személyi tulajdonában levő értékek, amelyek több tízmilliárd forintra tehetőek.

az ország gazdagodásának a termelés nagymérvű növekedése a forrása. a magyar ipar ma 358 százalékkal többet termel, mint 1949-ben, ezen belül azonban például a gyógyszeripar 48-szorosára, a műszeripar 23-szorosára, a híradástechnika 16-szorosára, a vegyipar, a gumi és műanyag, továbbá a bútortipar szintén több mint tízszeresére növelte termelését. a mezőgazdasági termelés 45 százalékkal fokozódott. ezen belül azonban sokkal gyorsabb ütemben növekedett a kukorica, a cukorrépa, a napraforgó, a lucerna és egyéb fontos termények termelése. a népgazdaság nagy összegeket költött beruházásokra, jelenleg 6.475 ipartelep dolgozik hazánkban, 2.363^{1/2}al több, mint 1938-ban. a gyáriparban körülbelül háromszor annyian dolgoznak, mint a háború előtti utolsó békeévben, a keresők össz létszáma pedig a legutóbbi felmérések szerint elérte a 4,790.000-et, tehát majdnem minden második magyar állampolgárnak van közvetlen jövedelme.

egyrészt a reálbérek növekedésével, másrészt a foglalkoztatottság állandó fokozódásával és a „boritékon kívüli, juttatások növekedésével lényegesen javult 20 év alatt a lakosság anyagi helyzete. 1964-ben a munkások és alkalmazottak egy keresőre jutó reálbére 70 százalékkal volt magasabb, mint 1949-ben, és mint 1938-ban. a munkás és alkalmazotti népesség egy főre számított jövedelme azonban a valóságban ennél is nagyobb mértékben növekedett, ha figyelembe vesszük, hogy a családokon belül egyre többen dolgoznak. ilymódon az egy lakosra jutó jövedelem körülbelül kétszer akkor, mint 1938-ban, vagy mint 1949-ben. a parasztság jövedelme is jelentékenyen nőtt, bár még így is mintegy 15 százalékkal alacsonyabb, mint a munkásoké és alkalmazottaké. az egy lakosra jutó havi jövedelem egybeként /beleértve a csecsemőket és aggastyánokat is/, jelenleg átlagosan körülbelül 1.200 forint, ennek egy részét azonban - mintegy 23 százalékat - nem pénzben hanem boritékon kívüli juttatás, mint például nyugdíj, táppénz, ingyenes egészségügyi ellátás, oktatás formájában kapják./mti/

- -

9.00/a

9.25 Cse

- 9 -

Me

bb 11. egy év alatt 170 millió forinttal nőtt a gyógyszerfogyasztás - 250 millió tabletta nyugtatószer fogyott tavaly

i m/tm szb zs

1965. február 2.

az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti és műszerügyi főigazgatóságán összegezték a tavalyi gyógyszerfogyasztás adatait. a statisztikából kitűnik, hogy egy év leforgása alatt 170 millió forinttal emelkedett a gyógyszerárak forgalma, s a vényre kiadott és a szabadon beszerezhető gyógyszerek együttes értéke összesen 2 100 000 000 forintra nőtt. a gyógyszerfogyasztás egyébként évek óta rendkívül nagy mértékben emelkedik, s például a tavalyi fogyasztás már az 1951. évi ötszörösét tette ki. az emelkedés 1960 óta évenként átlag 10 százalékos.

az 1964. évi adatok tanúsága szerint a legkeresettebb gyógyszer változatlanul a kalmopyrin. ebből a meghűléses betegségek ellen használt lázcsillapító-szerből a forgalmi csúcs 1962 első negyedévében - az influenza-járvány idején - volt, amikor 2 900 000 doboz került forgalomba. ugyanakkor istopyrinből 1 250 000 dobozzal adtak el. bár azóta járvány nem volt, még tavaly is az első évtizedben 2 400 000 doboz kalmopyrin fogyott.

a gyógyszer-statisztika arról is beszámol, hogy továbbra is sok nyugtató és altató, illetve élénkítő szert vásárolunk, s elsősorban budapesten van nagy keletjük. az emelkedő tendenciát mutatja, hogy míg például 1958-ban 158 millió tabletta nyugtató /valeriana, belloid, andaxin, trioxazin, sevenaletta, legatin, stb./ került forgalomba, 1960-ban már 200 millió. tavaly 250 millióra emelkedett a nyugtató tabletták forgalma, s ebből csupán a budapestiek 95 milliót vettek be. elgondolkoztató, hogy ha nem is ilyen arányban, de ugyancsak jelentékenyen emelkedett az élénkítőszer iránti kereslet is.

az egészségügyi minisztériumban elmondták: - a gyógyszerfogyasztás bizonyos mérvű növekedése együtt jár az egészségügyi kultúráltság magasabb színvonalával, a falu egészségügyi elmaradottságának gyorsított felszámolásával. a forgalom grafikonjának ilyen meredek emelkedésében azonban nagy része van annak, hogy városokban, - sőt ma már a falvakban is - sokan gyógyszerhez folyamodnak akkor is, amikor felesleges, sőt az egészségre káros. ez vonatkozik többek között a nyugtatókra és az élénkítőszerre is. elterjedt rossz szokás például, hogy számosan este altatót vesznek be, reggel pedig élénkítőszerrel akarják fokozni munkaképességüket. napközben és este azután ismét nyugtatókkal próbálják levezetni az esetleges túlfeszültséget.

- sok felesleges gyógyszervásárlás indítéka az otthoni gyógyszerhalmozás is. legtöbbször a lakásban hosszabb időn át nyitva tartott gyógyszerek tönkremennek, elvesztik hatásukat. sajnos, az sem ritka, hogy a „házipatikák”, készlete gyermekek kezébe kerül és mérgezést okoz. /mti/

9.15/a

9.40 Cse

- 10 -

M

bb 12. értékes ifjúsági munkaakciók, felajánlások a felszabadulás 20. évfordulója tiszteletére

i di/tm szb zs

1965. február 2.

az üzemi kisz-szervezetek kezdeményezésére számos budapesti gyárban született értékes munkafelajánlások a felszabadulás 20. évfordulójának tiszteletére. a 14. kerület ifju kommunistái például elhatározták, hogy 1965-től kezdve évről-évre legalább 8 millió forintos megtakarítással gyarapítják eddigi eredményeiket. önkéntes kötelezettségüknek elsősorban ujitásokkal, ésszerűsítésekkel, különböző helyi feladatok megoldása felett vállalt védnökséggel és évi mintegy 150 000 óra társadalmi munkával akarnak eleget tenni.

a 2. kerület üzeminek ifju szakemberei az eddiginél is szélesebb körben kamatoztatják segítőkézségüket. a közelgő felszabadulási jubileum tiszteletére elhatározták: munkaterületükön megvizsgálják az ügyvitel egyszerűsítésének lehetőségeit. számba veszik, hogyan lehetne különböző jelentések összevonásával, ésszerűbb könyveléssel, jobb szervezéssel csökkenteni az adminisztrációt, s javaslatot dolgoznak ki egyes ügyviteli munkák gépesítésére is.

kispesten a vörös csillag traktorgyár kiszistái arra vállalkoztak, hogy társadalmi munkában elkészítenek egy ugynevezett forgó-rakodógépet. a számítások szerint ezzel hat-nyolc munkás nehéz fizikai munkáját végezhetik majd el. a 11. kerületben a kisz-kongresszus határozatainak szellemében és április 4-e közsztüntetésére a fiatalok a kelenföldi lakótelep építése felett vállaltak védnökséget. egyebek között társadalmi munkában segítik majd a szanálási, a tereprendezési és a közművesítési program megvalósítását. a 43-as számú építőipari vállalat ifju kommunistái arra tették ígéretet, hogy az építők hibájából nem lesz elmaradás az új városrész első házainak munkálatainál sem. a kelenföldi lakótelep épületeit - mint ismeretes - az ugyancsak ifjúsági védnökséggel készülő óbudai házgyár „termékeiből”, állítják majd össze. a szellőző művek, valamint a villamosszigetelő és műanyaggyár fiataljai felajánlották, hogy hiánytalanul és időben szállítják az óbudai házgyár berendezéséhez szükséges alkatrészeket és gépeket. /mti/

..-

bb 14. pályázat békéscsaba városközpontjának rendezésére

k sb/lk szb vg

1965. február 2.

a békéscsabai városi tanács és az építésügyi minisztérium pályázatot hirdet békéscsaba városközpontjának rendezésére. az érdeklődők már átvehetik a kiírást az építésügyi minisztérium településfejlesztési főosztályán /budapest, 5. ker. beloiannisz utca 2-4./, s ugyanide kell eljuttatni - kizárólag postán - a kész pályaműveket, legkésőbb április 20-ig. a díjazásra 120 000 forintot írnak elő. a bíráló bizottság május 10-ig hirdeti ki a pályázat eredményét. /mti/

..-

9.25/a

M 10.15 Cse

- 11 -

bb 13. nalexport és import szállítmányok

i sz/tné szb vg

1965. február 2.

a napokban elindultak ausztriába az első ideai nálszállítmányok. az élő tükrös és pikkelyes pontyok, amelyek igen kedveltek az osztrák háziasszonyok körében is, különleges tartályvagonokban utaznak bécsbe. a szerelvényt minden alkalommal külön gépész kíséri el, aki gondoskodik arról, hogy a halaknak utazás közben is elegendő oxigénjük legyen.

a terimpex vállalat, amely az élő halat exportálja, ugyanakkor a magyar háziasszonyok részére a választékbővítés céljából dán, norvég, nyugatnémet és kínai halfélét importál. az első ideai szállítmányok februárban kerülnek az üzletekbe. ebben az évnegyedben 40-50 vagon érkezik, de gondoskodnak egész éven át a folyamatos ellátásról, hogy a háziasszonyok bármikor vásárolhassanak a tápláló és gyorsan elkészíthető tengeri halfilék különböző márkáiból. /mti/

bb 15. ujfajta fogászati fantom a szegedi orvostudományi egyetemen a gyakorlati oktatás szolgálatában

vid tr szb fm

1965. február 2.

a szegedi orvostudományi egyetemen ujfajta fogászati fantomot készítettek a fogorvostanhallgatók gyakorlati oktatásának megkönnyítésére. a bel- és külföldön eddig ismert ilyen segédeszközökön csak a fogfurást és tömést tudták gyakoroltatni a hallgatókkal. a szegediek komplex - tudásuk szerint - a világon egyedülálló fantomján az érzéstelenítés, a foghuzás, a fogpótlás és más, a szakmához tartozó minden technológiai módszer oktatható.

az első példányban házilag előállított oktatási segédeszköz külső emberi arcot szimbolizáló burka műanyagból készült. belsejében cserélhető betéteket lehet elhelyezni. ezek közül különösen érdekes e kemény gumiból készült állkapocs. ebből szinte a valóságnak megfelelő nehézséggel lehet csak eltávolítani a műanyagból készült fogakat.

az általános- és fogorvostanhallgatóknak a fantomon folytatott gyakorlati több szempontból hasznosak. a hallgatók például megfelelő kézügyességet szerezhetnek a különböző fogorvosi eszközök használatában. oktatóik páciens nélkül ismertetik meg velük a különböző technikai fogásokat, s így a fiataloknak nincsenek gátlásuk az egyes műveletek megtanulásakor. esetleges kezdeti ügyetlenségük sem jelent gondot, mert nem okozhatnak fájdalmat. könnyebb így az oktatók helyzete is, mert tanítványaikkal többször megisméltethetnek egy-egy munkafolyamatot. így a betegek már kellő gyakorlatra szert telt hallgatókkal találkoznak a klinikán.

/folyt.köv./
9.35/a

- 12 -

10.15 Ce'

Me

bb 15. /ujfajta fogászati... 1. folyt./- szb

a szegedi egyetem egyedülálló oktatási segédeszköze alapján rövidesen száz ilyen komplex fantomot készítenek a gyógyászati segédeszközök gyárában. a jövő fogorvosai ezeken kezdik majd meg gyakorlataikat. a szegedi fantom „testvérei”, bizonyára eljutnak más országokba is, mert a tudományos publikációk alapján nagy az érdeklődés irántuk. beszerzési lehetősége, leírása iránt több külföldi intézet érdeklődött az ujtítás tervezőinél. /mti/

..-

bb 16. csaknem százmillió forint községfejlesztésre borsodban

vid j szb fm

1965. február 2.

a borsod megyei tanács a községek javaslatai és a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet figyelembe vételével készíti el a megye ideai községfejlesztési tervét. ennek összege 21 millió forinttal több a tavalyinál, és megközelíti a 100 millió forintot.

ebből az összegből 33 millió forint értékű a lakosság társadalmi munkája, s ezenkívül félmillió forint értékű helyi anyaggal járulnak hozzá a falvak szépítéséhez. a községfejlesztési alapot a lakosság közvetlen igényeit kiszolgáló létesítményekre használják fel.

a rendelkezésre álló pénzből többek között 119 kilométernyi járdát építenek. a zempléni hegyközben, a bükk-hegység déli lábánál, valamint a folyóvölgyekben települt kis létszámú községekben is betonjárdát építenek. az utóbbi években a sajtó völgyében, tokajhegyalján és más vidékeken is új lakótelepekkel gyarapodtak a falvak. az ott lakók kívánságára és közreműködésükkel 14 kilométernyi vezetékkel bővítik a közvilágítási hálózatot, és 9 kilométernyi vízvezeték-csővet fektetnek le. a falvak szépítésére céljából pedig a lakosság mintegy 50 000 négyzetméternyi területet parkosít, elsősorban a falvak központjában. ennek a munkának jelentős részét a kiszervezetek vállalták.

jelentős a más közcélú létesítményekre fordított összeg is. a falvak lakosságának összefogásával 27 orvosi rendelő épül a borsodi bányavidéken és a megye déli, alföldi jellegű községeiben. az orvosok letelepedésének megkönnyítésére 16 korszerű, a falusi élet követelményeinek megfelelő lakás épül.

az autóbuszforgalom kiszélesedésével tíz helyen várakozót építenek, míg saját erőből 13 községben hoznak létre sportpályát.

a lakosság szívesen kiveszi részét az állami beruházásokat kiegészítő társadalmi munkából. lakóhelyének szépítésére, továbbépitésére az idén átlagosan 55 forint értékű társadalmi munka jut egy főre, több mint kétszerese a tavalyinak. /mti/

..-

9.45/a

- 13 -

10.15 Ce'

Me

bb 19. több járulékos beruházást kapnak az idén a termelőszövetkezetek

i ie szb ká

1965. február 2.

a földművelésügyi minisztériumban most összesítették a termelőszövetkezetek tavalyi építkezési adatait és idei építési terveit. a közös gazdaságokban 1964-ben többek között 15 000 tehén, 25 000 növendékmarha, 19 000 borju és 65 000 hizósertés részére készültek új istállók, 6 500 vagonnyi górért és magtárat, valamint 5 600 hold termésének elhelyezésére szolgáló dohánypajtát építettek.

az előzetes számítások szerint a termelőszövetkezetek 1964. évi építési-beruházási tervének 96-98 százaléka valósult meg. az építésügyi minisztérium és a tanácsok építőipari vállalatai, illetve a ktsz-ek azonban ilyen arányban sem teljesítették a rájuk eső részt. a 96-98 százaléknak köszönhető, hogy a tsz-ek házi építőbrigádjai 20 százalékkal túlteljesítették előirányzatukat. ezeknek a brigádoknak a zöme viszont nem alkalmas a műszakilag igényes, bonyolult épületek kivitelezésére, ezért sok gazdaságban az eredetileg tervezett istálló helyett más, egyébként szintén szükséges, de egyszerűbb létesítmény, például gépszín vagy magtár készült. a vállalatok elmaradásának következtében igen sok az átnuzódó építkezés is: 130 szarvasmarha-istálló, 50 borjunevelő, 50 sertésfiasztató és 46 tojóház építését ez év első hónapjaiban fejezik be.

1965-ben a termelőszövetkezetek a tavalyinál valamivel kevesebbet fordítanak építkezésekre, ezen belül viszont nagyobb a járulékos beruházásokra jutó össze. az istállók mellett sok kiegészítő épület szolgálja majd az állattartás minőségi fejlesztését, s az új létesítmények többségét víz- és villany-hálózattal együtt helyezik üzembe. a tervek szerint az idén több mint 300 szövetkezeti majorba szerelik be a vízvezetékét és 500-nál több egységet villamosítanak. az utóbbiak zöme mellékmajor - a főmajorok már mind villamosítottak -, de több öntözőtelepre és gyümölcs-ültetvényre is elvezetik az elektromos áramot.

az állatférőhelyek közül előtérbe kerülnek a tehénistállók: csaknem 30 000 tehén részére készül korszerű, gépesíthető épület. az új növendékmarha- és borjuistállóknak 24 000, a sertésfiasztatóknak 6 000, a sertésizlálóknak 48 000, a juhodályokban 64 000 állatot helyezhetnek majd el. a termelőszövetkezetek az idén összesen több mint 5 000 új létesítménnyel gyarapodnak.

a tervek körülbelül egyharmadának megvalósítása a termelőszövetkezetek házi építőbrigádjaira vár. mennyiségileg ez nagyjából azonos a tavalyival, de az idén már igényesebb, bonyolultabb épületeken is kell dolgozniuk. a tapasztalatok szerint a tsz-közi járási építőbrigádok eredményesen meg tudják ezt a feladatot is oldani, ezért számukat a mostani 40-ről tovább növelik. /mti/

9.50/a

HE 10.10. Csi

- 14 -

bb 21. falumuzeumba kerülnek tápén az évszázados háziipari és halász-eszközök

vid j-lm fm

1965. február 2.

a csongrád megyei tápén a honismereti kör tagjai többszáz régi néprajzi szempontból értékes tárgyat gyűjtöttek össze. a tanárok által vezetett, diákokból álló „padláskutató brigádok”, értékes „zsákmányai”, közé tartozik többek között egy százévesre becsült kézi gyékényszövőszék. megtalálták azokat a régi vágószerszámokat is, amelyeket még a múlt században használtak gyékénykitermelésre a falubeliek. ma már a gyakorlatban nem használt varsák, tapogatók, hálók utalnak a tiszaparti község lakosainak halász-nagyományaira. gyermek- és felnőtt népviseleti öltönyök, vőfélycsokrok, diszes himzett fejkendők, régi pénzek, valamint régészeti leletek is szerepelnek a honismereti körnek ajándékozott tárgyak között. a falu parasztlányból lett szobrászművésznője, tári emma a tápéi kisbírót és egy gyékényszövő asszonyt ábrázoló szobrával gazdagította a gyűjteményt.

a értékes anyagból a honismereti kör kiállítást rendez április 4. tiszteletére. a tervek szerint a gyűjteményt a később létesítendő falumuzeumban, egy jellegzetes tápéi parasztházban helyezik majd el./mti/

--

bb 22. április 4-én rendezik első kiállításukat az észak-magyarországi képzőművészek

vid j-lm fm

1965. február 2.

a magyar képzőművészek szövetségének észak-magyarországi szervezete, - amely négy megye művészeit tömöríti, - hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából rendezi meg első területi kiállítását salgótarjánban.

a kiállításra a borsodban, szabolcs-szatmárban, hevesben és nógrádban élő festőművészek és szobrászok több mint 200 alkotást küldtek be. a képek nagy része a felszabadulás óta megváltozott életet mutatja be. számos tájkép miskolc, salgótarján és más városok, egy-egy jellegzetes észak-magyarországi vidék új arcát ábrázolja.

a tárlat anyagát később egerben és nyíregyházán, valamint sátoraljaujhelyen is bemutatják./mti/

--

10.00/a

HE 10.20. Csi

- 15 -

bb 17. Óskori teknősbéka - 15 mázsás kőtömbben

vid j-lm fm

1965. február 2.

Érdekes óskori lelet került elő a veszprém megyei sümegén: egy 15 mázsás kőtömbben ismeretlen fajtájú teknősbéka maradványait fedezték fel. a 34 centiméter hosszú és 31 centiméter széles páncélu ősteknős maradványait kocsis Lajos, a földtani intézet munkatársa véste ki a hatalmas kődarabból. a szakemberek feltevései szerint a kőbe zárt teknősbéka hozzávetőleg 60 millió évvel ezelőtt élt.

az értékes leletet a földtani intézet muzeumban helyezték el./mti/

--

bb 18. száz vagonos gyümölcstároló és 200 vagonos hűtőház épül Zalaegerszegen

vid ká/tr-lm bs

1965. február 2.

A mezőgazdasági termékeket értékesítő szövetkezeti központ Zala megyei igazgatósága ebben az évben csaknem 50 millió forintos költséggel fejleszti raktár és bolthálózatát. a földművesszövetkezeti mozgalom fennállása óta ebben az évben valósítják meg a legnagyobb értékű összefüggő beruházást. Zalaszentgróton, a megye szőlő- és gyümölcsfelvásárlási központjában 40 millió forintos beruházással 100 vagon gyümölcs tárolására alkalmas raktárat és 200 vagon zöldség- és gyümölcs tartósítására alkalmas hűtőházat építenek./mti/

--

bb 20. újabb 58 lakást kapnak a cigánycsaládok veszprém megyében

vid j-lm fm

1965. február 2.

Veszprém megyében minden esztendőben megfelelő lakáshoz juttatják a pusztai cigányok egy-egy csoportját a helyi tanácsok. az elmúlt évben 121 családot költöztettek új otthonba, 20 százalékkal többet, mint a korábbi esztendőben. Székkusztán és Keszthely mellett új iskolát építettek a közelmúltban a cigánygyermekek mindaddig nagy gondot okozó általános iskolai oktatásának megoldására.

veszprém megyében az idei évben további 58 cigány család kap új lakást./mti/

--

- 16 -

10.02/a

10.20 Cse!

Kle

bb 23. öt talicskától az ötvenmilliós vagyonig - 31 000 forintos évi átlagjövedelem a szentesi felszabadulás tsz-ben

vid ká/tr-lm bs

1965. február 2.

Csongrád megye egyik legrégebbi közös gazdasága, a szentesi felszabadulás tsz kiemelkedő eredménnyel zárta az évet. 1949-ben 13 kubikos alapította a szövetkezetet, amelynek akkor öt talicska volt az „össz vagyona”, most pedig csaknem ötven millió forint a közös vagyon. a 400 tagu, 5000 holdas termelőszövetkezet eredményei a szorgalmas munkának és az ösztönző premizálásnak köszönhetőek. minden termelési ágban külön jutalmazták az átlagosnál jobb teljesítményt. az állattenyésztők közül a tenészesek a terven felül kifejtett tej harminc százalékat készpénzben kapják meg. a sertésgondozók a hízatalási súly és a takarmányfelhasználás arányában részesülnek prémiumban. a növénytermesztőket a termelési terv túlteljesítése esetén a termés 15 százaléka illeti meg természetben, vagy pénzben. a tagok jövedelmének jelentős részét a prémium adja. minden munkaegységre átlagosan 19 forint jutalmat osztottak. ehhez járult a csaknem negyven forintot érő munkaegység. az egy tagra eső évi átlagjövedelem meghaladja a 31 000 forintot.

a szövetkezet „konyhájára”, a legtöbbet az egyik fiatal üzemág, a kertészet hozta. kihasználva a napsütésben bővelkedő táj adottságait, rekord hozamot értek el primőrökből: paprikából, paradicsomból, és uborkából. a nem egészen 100 holdas kertészet összjövedelme több mint ötmillió forint volt./mti/

--

bb 24. huszmillió forintos többlet a kalocsai paprikamérlegen

vid ká/tr-lm bs

1965. február 2.

Kalocsa világhírű fűszerpaprika termő tájain jól sikerült az 1964-es esztendő. a paprikaföldekről átlagosan 37 mázsa noldankénti termést takarítottak be, három mázsával többet, mint a megelőző évben. ez a hozam kétszerese annak, amit korábban az egyéni gazdaságok betakarítottak. az 1964 évi paprikamérleg 20 millió forintos többletet mutat, a bevétel a fűszernövényből 68 millió forint volt. az eredmény részben a nagyüzemi termesztésnek - műtrágyázásnak, öntözésnek - részben annak köszönhető, hogy a körzetben megszüntették a fajtakeresztést. a Duna-Tisza közti mezőgazdasági kísérleti intézet kalocsai telepén javították a vidék hagyományos fajtáit, s újabbakat nemesítettek. az idei termesztéshez 18 mázsa elit vetőmagot állítottak elő. az intézetben évente 3.000 keresztezést végeznek abból a célból, hogy a köztermesztésben levő fajtáknál korábbi érésű, színanyagban gazdagabb, és a betegségeknek ellenállóbb fajtákat nemesítsenek. az ellenőrzés alatt tartott 14 hibrid közül több minden tulajdonságában jobbnak ígérkezik az eddig ismert fajtáknál./mti/

--

10.08/a

10.20 Cse!

- 17 -

Kle

bb 25. megtalálták a szürke barát termesztésének legjobb módszerét

vid ká/tr szb ká

1965. február 2.

Közismert, hogy a kiváló bort adó szürke barát szőlőfajtának alacsony a hozama, s ezért aránylag kis területen termesztik. A szőlészeti kutató intézet pécsi kísérleti telepén dr. diófási Lajos tudományos kutatónak tíz éves munkával sikerült megtalálnia a szürke barát termesztésének legjobb módszerét. háromféle művelési mód szerint telepítették itt a fajtát. a kutató összehasonlította a legutóbbi öt év termésátlagait és igen érdekes eredményre jutott. a hagyományos /bakhátas/ művelési mód mellett 13,1 mázsa volt a holdankénti átlag, alacsonykoronós műveléssel 23,9 mázsa termelt egy holdon. a legjobb terméseredményeket - öt éves átlagban holdanként 29,1 mázsát - a magaskoronós művelési móddal érték el. a termés hozamok ilyen nagy arányú növekedése nem okozott minőségi romlást. öt év átlagában 22,9 fok volt a magaskoronós szürke barát mustjának cukortartalma, s husz cukorfoknál rosszabb minőség egyszer sem fordult elő.

további előnye ennek a művelési módnak: a termelési költség mindössze egyharmada a bakhátas és fele az alacsonykoronós művelési módok költségeinek. ellene vetik a magaskoronós szőlőtermesztésnek, hogy a téli fagyok nagy kárt tehetnek a tőkékben. a kísérlet időszakában - egymásután két igen zord tél következett, s a kutató azt tapasztalta, hogy a szürke barát nem szenvedett fagysérülést. e módszerrel rentábilisan lehet termeszteni a szürke barátot, tehát érdemes a jövőben nagyobb területen telepíteni. /mti/

bb 27. huszonnégyféle új függőyminta készül a gardénia csipkefüggőny gyárban

vid lk szb ki

1965. február 2.

a győri gardénia csipkefüggőny gyár két telepét a múlt évben összevonták, ami gazdaságosabbá tette a termelést. az idén mégis nehézségekkel küzd az üzem, mert kiderült, hogy a kiöregedett kazánház a téli időben nem képes elegendő gőzt szolgáltatni az áru kikészítéséhez. a gyár dolgozói, vezetői azonban a gondok közepette is lépést akarnak tartani a fejlődéssel. a mai igényeknek megfelelően 24féle függőymintát készítenek. a mintázásokat már megkezdték. a legjobban sikerült függőnyökkel részt vesz a gyár az év legszebb könyvgyári terméke pályázon. tervezik azt is, hogy az idén kísérleteket folytatnak üvegszálas függőnyök szövésére. az ilyen függőny legfőbb előnye a rendkívüli tartósság. /mti/

10.10/a

10.20. a

- 18 -

bb 28. határidő előtt javítanak meg mintegy 200 építőipari gépet a szocialista brigádok

i sb/lk szb vg

1965. február 2.

a jubileumi felszabadulási versenyben negyedszerre is meg akarja szerezni a szocialista címet a mélyépítő vállalat gépjavitó üzemének műszaki brigádja. a vállalat legjelentősebb építési problémáinak megoldását, a munkák gépesítését segíti a szocialista brigádnak mind a nyolc tagja. három év alatt husz ujitást vezettek be és többmillió forintot takarítottak meg. legutóbb a lakatos uti új lakótelep csatornahálózatát mentették meg egy ötletes gépezettel. talajmozgás következtében ugyanis megrepedeztek a beton csatornacsövek. újra fel kellett volna bontani a talajt, hogy kicseréljék a vezetékét. az üzem dolgozói azonban a brigád segítségével egy különleges berendezést készítettek, amely bebújik a földalatti csőbe és bitumenes habarccsal szigeteli a vezetékét, betömi a réseket. ezzel az új csőjavító vakondokkal máris csaknem félmillió forintot takarítottak meg.

a szocialista műszaki brigád benkő sándor főművezető irányításával újabb nagyjelentőségű gépesítési feladat megoldására készül. a 800 és az 1200 milliméter átmérőjű vízvezetékcsövek hegesztését korszerűsíti. eddig hegesztés közben két ember kézzel forgatta a 8-10 méter hosszú és több tonna súlyú acélcsövet. a műszaki brigád viszont már nemcsak a cső forgatásához készít gépet, hanem a munkás ülőhelyét is gép mozgatja majd, hogy a dolgozó egyenletes hegesztési varratot forasszon. ezzel a berendezéssel hozzájárulnak az üzem szakmunkás-hiányának pótlásához is, mert négy hegesztőt másfajta munkák elvégzésére oszthatnak be. ezenkívül több mint 10 százalékkal növelik a csőgyártás termelékenységét.

a műszaki brigád tagjai rendszeresen segítik az üzem szocialista címért küzdő munkabrigádjait. védnökséget vállaltak kilenc brigád felett és támogatásuk eredménye az is, hogy most már az üzem valamennyi munkása benevezett a szocialista brigádversenybe. a dolgozók felszabadulási versenyfelajánlásainak teljesítését is megfontolt műszaki intézkedésekkel segítik. így az üzem dolgozói a tavaszi nagy építkezések megkezdéséig mintegy 200 különböző építőipari gépet javítanak ki az előírtnál 10-15 nappal hamarabb. /mti/

bb 29. a közös konyhák helyett 300 új családi ház - a csendőrlaktanyákból óvoda, bölcsőde kenderesen

vid j szb fm

1965. február 2.

kenderesen, az egykori horthy-birtokon az elmúlt husz esztendő alatt fokozatosan felszámolták a közös konyhás nyomortanyákat: istállókká és raktárakká alakították át. /folyt.köv./

10.25/a

- 19 -

10.20. a

bb 29. /a közös konyhák... 1. folyt./- szb

az egykori cselédek beköltöztek a községbe. két évtized alatt 300 új, közművesített családi otthonban történt meg a „nonfoglalás”, a hortny-kastély parkját ház helyeknek osztották ki - 66 család épített házat, a község pedig közművesítette ezt a területet. a volt csendőrlaktanyákban bölcsődét és óvodát létesítettek. /mti/

--

bb 31. már jelentkeznek a kereskedelmi vállalatok összevonásának előnyei baranyában

vid lk szb ki

1965. február 2.

baranyában ez év elején egyesítették a korábban egymástól függetlenül működött megyei és városi kiskereskedelmi vállalatokat, s számuk így nétről négyre csökkent. a tapasztalat azt mutatta, hogy a külön irányítás miatt előnytelen különbségek keletkeztek az ellátásban. a városiak sokszor mentek iparcikkért falura, ugyanakkor a falusiak a keresett árut sok esetben csak városi üzletben kapták meg. az átszervezés előnyei máris jelentkeznek. két hét alatt több mint kétmillió forint értékű áru került olyan üzletbe, amelyekben rövid idő alatt gazdára talált. az összevonás eredménye az is, hogy a központi raktárak számát hárommal csökkenthetik és gazdaságosabban használhatják ki a szállítóeszközöket. /mti/

--

bb 32. társadalmasították a szakmányellenőrzést a tatabányai bányákban

vid lk szb ki

1965. február 2.

a bányász szakszervezet tatabányai trösztbizottságának kezdeményezésére a 12-es aknában tavaly társadalmi szakmánybizottságot szerveztek. a bányákban ugyanis minden hónap elején és akkor is, amikor változnak a munkahelyek, új szakmányt, azaz új normát kapnak a csapatok. a bányászok időnként reklamálnak, nem értnek egyet a kiadott szakmányokkal. a társadalmi bizottság felvilágosító munkát végez és gondoskodik a panaszok kivizsgálásáról.

az új módszer jól bevált a 12-es aknán, s már a szénmedence valamennyi bányájában társadalmasították a szakmányellenőrzést. mindenütt a legtapasztaltabb vajúrókból és aknászokból alakították meg a társadalmi bizottságot. tagjaik betekintenek, sőt időnként részt is vesznek a szakmányok készítésében, s erről már előre tájékoztatják a csapatokat. /folyt.köv./

10.30/a

- 20 -

Mc 10.30/a *Cse*

bb 32. /társadalmasították... 1. folyt./- szb

gondoskodni arról, hogy az azonos munkakörülmények között dolgozó brigádok azonos szakmányokat kapjanak. felvilágosító munkájuk eredményeként a bányászok több helyen annyira megismerték a szakmánykészítés módját, hogy maguk kontrollálják azok helyességét. a társadalmi bizottságok esetenként tanulmányozzák a munkakörülményeket is, s ha indokolt, javasolják a normaidők megváltoztatását.

tevékenységük hatására az utóbbi hónapokban csökkentek a szakmányok iránti reklamációk. /mti/

--

bb 33. takarmánykel-vetőmag több ezer holdra

vid ká/tr szb ká

1965. február 2.

a fertődi növénynevelési és növénytermesztési kutató intézetben nemesített takarmánykel november végétől márciusig vitamindus, fehérjében gazdag, zöldtakarmányt biztosít az állatoknak. bőtermő, másodnövényként takarmánykeverék után vetve öntözött területen 250-300 mázsa, öntözetlen területen 200-230 mázsa tömegtermést ad holdanként. olyan időben etethető, amikor más zöldtakarmánnyal nem rendelkeznek a gazdaságok. győr megye határában az idei télen több helyen látványos zöldelő takarmánykel tábla. ezeket a maghozásra hagyták meg a gazdaságok. annyi magot kívánnak betakarítani, hogy jövőre már több ezer holdon termeszthessék az értékes téli zöldtakarmányt. /mti/

Táblákat

--

bb 35. a dubovszki és az uzrosz szikesek rizse

vid ká/tr szb ká

1965. február 2.

az országos mezőgazdasági fajta és termelési technikai minősítő intézet megbízásából több éves rizstermesztési kísérletet folytatnak a palotási állami gazdaságban. a kísérlet első szakaszát 1964-ben zárták le. az egyenként egy holdas parcellákra vetett ötfajta - dubovszki, dunghan sali, uzrosz, kákai 203-as és kákai - rizs közül a dubovszki és az uzrosz fajták bizonyultak a legjobbnak. a savanyu szikes talajokon ez a két fajta adta a legmagasabb holdankénti termést. a dubovszkiból csaknem 18 mázsa, az uzrosz fajtából 17.19 mázsa átlagot takarítottak be. előnyösnek bizonyult ez a két fajta azért is, mert az érés ideje csaknem egy hónappal rövidebb, mint a kákai fajtáé, így már szeptember elején megkezdhetik a betakarítást. a kísérleti parcellákat egyébként azonos művelésben részesítették, stammal és dikonirtal kétszer gyomtalanították, s holdanként két mázsa szuperfoszfátot és 50 kiló karbamidos műtrágyát adagoltak. /mti/

|| 162-es

--

10.50/a

- 21 -

Mc 10.50/a

bb 29. /a közös konyhák... 1. folyt.;/- szb

az egykori cselédek beköltöztek a községbe. két évtized alatt 300 új, közművesített családi otthonban történt meg a „nonfoglalás”, a hortny-kastély parkját ház helyeknek osztották ki - 66 család épített házat, a község pedig közművesítette ezt a területet. a volt csendőrlaktanyákban bölcsődét és óvodát létesítettek. /mti/

--

bb 31. már jelentkeznek a kereskedelmi vállalatok összevonásának előnyei baranyában

vid lk szb ki

1965. február 2.

baranyában ez év elején egyesítették a korábban egymástól függetlenül működött megyei és városi kiskereskedelmi vállalatokat, s számuk így nétről négyre csökkent. a tapasztalat azt mutatta, hogy a külön irányítás miatt előnytelen különbségek keletkeztek az ellátásban. a városiak sokszor mentek iparcikkért falura, ugyanakkor a falusiak sokszor mentek sok esetben csak városi üzletben kapták meg. az átszervezés előnyei máris jelentkeznek. két hét alatt több mint kétmillió forint értékű áru került olyan üzletbe, amelyekben rövid idő alatt gazdára talált. az összevonás eredménye az is, hogy a központi raktárak számát hárommal csökkenthetik és gazdaságosabban használhatják ki a szállítóeszközöket. /mti/

--

bb 32. társadalmasították a szakmányellenőrzést a tatabányai bányákban

vid lk szb ki

1965. február 2.

a bányász szakszervezet tatabányai trösztbizottságának kezdeményezésére a 12-es aknában tavaly társadalmi szakmánybizottságot szerveztek. a bányákban ugyanis minden hónap elején és akkor is, amikor változnak a munkahelyek, új szakmányt, azaz új normát kapnak a csapatok. a bányászok időnként reklamálnak, nem értnek egyet a kiadott szakmányokkal. a társadalmi bizottság felvilágosító munkát végez és gondoskodik a panaszok kivizsgálásáról.

az új módszer jól bevált a 12-es aknán, s már a szénmedence valamennyi bányájában társadalmasították a szakmányellenőrzést. mindenütt a legtapasztaltabb vajúrókból és aknászokból alakították meg a társadalmi bizottságot. tagjaik betekintenek, sőt időnként részt is vesznek a szakmányok készítésében, s erről már előre tájékoztatják a csapatokat. /folyt.köv./

10.30/a

- 20 -

ME 10.30/a *Cse*

bb 32. /társadalmasították... 1. folyt./- szb

gondoskodni arról, hogy az azonos munkakörülmények között dolgozó brigádok azonos szakmányokat kapjanak. felvilágosító munkájuk eredményeként a bányászok több helyen annyira megismerték a szakmánykészítés módját, hogy maguk kontrollálják azok helyességét. a társadalmi bizottságok esetenként tanulmányozzák a munkakörülményeket is, s ha indokolt, javasolják a normaidők megváltoztatását.

tevékenységük hatására az utóbbi hónapokban csökkentek a szakmányok iránti reklamációk. /mti/

--

bb 33. takarmánykezel-vetőmag többezer holdra

vid ká/tr szb ká

1965. február 2.

a fertődi növénynevelési és növénytermesztési kutató intézetben nevelített takarmánykezel november végétől márciusig vitamindus, fehérjében gazdag, zöldtakarmányt biztosít az állatoknak. bőtermő, másodnövényként takarmánykezel után vetve öntözött területen 250-300 mázsa, öntözetlen területen 200-230 mázsa tömegtermést ad holdanként. olyan időben etethető, amikor más zöldtakarmánnyal nem rendelkeznek a gazdaságok. győr megye határában az idei télen több helyen látványos zöldelő takarmánykezel tábla. ezeket a maghozásra hagyták meg a gazdaságok. annyi magot kívánnak betakarítani, hogy jövőre már több ezer holdon termeszthessék az értékes téli zöldtakarmányt. /mti/

Táblákat

--

bb 35. a dubovszki és az uzrosz szikesek rizse

vid ká/tr szb ká

1965. február 2.

az országos mezőgazdasági fajta és termelési technikai minősítő intézet megbízásából több éves rizstermesztési kísérletet folytatnak a palotási állami gazdaságban. a kísérlet első szakaszát 1964-ben zárták le. az egyenként egy holdas parcellákra vetett ötfajta - dubovszki, dunghan sali, uzrosz, kákai 203-as és kákai - rizs közül a dubovszki és az uzrosz fajták bizonyultak a legjobbnak. a savanyu szikes talajokon ez a két fajta adta a legmagasabb holdankénti termést. a dubovszkiból csaknem 18 mázsát, az uzrosz fajtából 17.19 mázsát átlagot takarítottak be. előnyösnek bizonyult ez a két fajta azért is, mert az érés ideje csaknem egy hónappal rövidebb, mint a kákai fajtáé, így már szeptember elején megkezdhetik a betakarítást. a kísérleti parcellákat egyébként azonos művelésben részesítették, stammal és dikonirtal kétszer gyomtalanították, s holdanként két mázsa szuperfoszfátot és 50 kiló karbamidos műtrágyát adagoltak. /mti/

152-es

--

10.50/a

- 21 -

ME 10.50/a *M.O.P.*

bb 26. nagyhőállóságu mágneses emelődaru készül a dunai vas-
műben

vid lk-lm ki

1965. február 2.

fontos kohászati problémát old meg rendkívül gazdasá-
gosan rapatyi józsef fiatal dunaujvárosi villamosmérnök.
a kohászatban a jelenleg használatos külföldi elektromágne-
ses darukkal ugyanis maximálisan csak 100 fok hőmérsékletű
öntecseket, vagy bugákat lehet emelni, mert az ennél maga-
sabb hőmérsékletű acéltömeg emelésénél az elektromágnes szí-
getelőnyaga kiolvad.

részletes villamossági és termodinamikai számítások,
valamint hosszadalmas kísérletezések után rapatyi józsef mér-
nök olyan ujitást dolgozott ki, amelynek segítségével az
eddigieknél négyszerte nagyobb hőállóságu mágneses emelőda-
ru készíthető. az elektromágnes gyártásához különleges szí-
getelésű alumínium huzalt készített, a mágnes szigeteléséhez
pedig különleges műanyagot kísérletezett ki.

az ujitás alapján a dunai vasműben már készül az első
magyar gyártmányu nagyhőállóságu mágneses emelődaru, amelyet
a meleghengerműben helyeznek majd üzembe./mti/

--

bb 30. „fényesítik,, a mátra kapuját

vid j-lm fm

1965. február 2.

a mátra tövén elterülő gyöngyös várost méltán nevezik
a mátra kapujának. a mátra évente többszázszáz idegenforgal-
ma gyöngyösön át bonyolódik le. a város vezetői évről-évre
nagy gondot fordítanak a város szépítésére, fejlesztésére. az
elmúlt tíz évben a város déli részén modern lakónegyedet épí-
tettek, ahol már mintegy ezer lakást adtak át. a belváros
főutvonalain megkezdték a házak sortatarozását. a korszerű
mátra szálló az ország egyik legszebb vendéglátó üzeme. az
idén folytatják a korábban elkezdett villanyhálózat - bőví-
tését, - a város „fényesítését,, a belvárosban és
a külterületeken hét új transzformátorállomást építenek, és
mintegy 13 kilométeres hosszúságban felújítják a város kü-
lönöző területeinek elektromos távvezetékét. nagy összeget
fordítanak a közvilágítás korszerűsítésére. a tervek szerint
fénycsővilágítást kap a belváros valamennyi fontosabb utvo-
nala, a kékes téren pedig higanygőzlámpákat szerelnek fel.
/mti/

--

10.55/a

- 22 -

10.55/a

bb 34. huszonnyolc országba szállítanak zománcedényt
bonyhádról

vid lk-lm ki

1965. február 2.

a zománcipari művek bonyhádi gyárából 28 országba,
20-25 millió forint értékű zománcedényt szállítanak éven-
ként. az európai országokon kívül ázsziában, dél-amerikában
és afrikában is szívesen vásárolják a bonyhádi edényeket.
afrikába például zománcos mosdótálakat és öblös husosfaze-
kakat exportálnak. a bonyhádi üzemből sok palacsintasütő
és törökös kávéfőző is eljut a messze idegenbe./mti/

bb 36. százezer holdra készülnek el az idén az üzemi
talajvédelmi tervek

i ie-lm ká

1965. február 2.

kidolgozták a talajvédelmi tervezés módszertanát az
országos mezőgazdasági minőségvizsgáló intézetben. a munka
3.5 millió holdat érint, ugyanis ekkora területen okoz
jelenleg károkat az erózió. a lejtős területeken lefolyó
csapadékvíz évente 50 millió köbméter termőföldet semmisít
meg.

az erodált területeken működő mezőgazdasági üzemek ré-
szére 8 évvel ezelőtt készültek el a talajvédő gazdálkodás
első tervei. ezek megvalósítása során a termelőszövetkezetek
és állami gazdaságok olyan üzemágakat alakítanak ki és olyan
művelési módokat vezetnek be, amelyek - a megfelelő vizgaz-
dálkodási és más műszaki létesítmények mellett - a minimá-
lisra csökkentik vagy teljesen megszüntetik a talajpusztulást.
a fokozatosan kibontakozó talajvédő gazdálkodás első ered-
ményei már lemérhetők: a tapasztalatok szerint a szántóföldi
növénytermesztésben 10-15 százalékos terméshozadékot hoz,
s a szőlőre, gyümölcsösre is kiterjedő komplex üzemrendezés
költségei 4-6 év alatt teljesen megtérülnek.

az országban eddig mintegy 150 000 holdra készültek el
az üzemi talajvédelmi tervek és az ommi az idén további csak-
nem 100 000 holdra, 42 üzem részére dolgozza ki a terveket.
a talajvédő gazdálkodás kialakításának elméleti és gyakorlati
alapjait összegező új módszertan birtokában most már a szak-
emberek szélesebb köre, s maguk az érdekelt üzemek is részt-
vehetnek a tervezésében./mti/

--

11.00/lm

-23-

11.10

bb 37. a legfőbb ügyészség állásfoglalása a termelőszövetkezeti közgyűlése határozatképességének megállapításáról - ki vezetheti a közgyűlést?

i kz/tné szb ká

1965. február 2.

a mezőgazdasági termelőszövetkezetek közgyűlése a vonatkozó jogszabály értelmében csak akkor határozatképes, ha a tagok kétharmad része jelen van. mivel helyenként előfordul, hogy a tagok jelentős részének távolmaradása határozatképtelenné teszi a közgyűléseket, s ezzel akadályozza a termelőszövetkezet működését, több javaslat hangzott el arra vonatkozóan, hogy a határozatképesség megállapítását szabályozó rendelkezéseket tágabban kellene értelmezni és alkalmazni. a javaslattevők úgy vélték, hogy a határozatképesség megállapításához a munkában rendszeresen részt nem vevő tagokat figyelmen kívül kellene hagyni. javaslatukat azzal a ténnyel is támogatták, hogy ez a tágabb értelmezés, illetve figyelmen kívül hagyás legnagyobb részét ugyanis csak az idős, nyugdíjas, munkaképtelen tagokat érintené, minthogy a tapasztalat szerint ezek maradnak leginkább távol a közgyűlésektől. felmerült olyan indok is, hogy mivel a tagok tagsági viszonyon alapuló jogai és kötelezettségei egyenlők, nem kellene egyenlő tagsági joggal rendelkezőnek tekinteni azt, aki nem teljesíti az egyenlő tagsági kötelezettségeket, például a munkában való megfelelő részvételt, az alapszabályban előírt munkaegységet, stb.

e javaslatokkal kapcsolatban a legfőbb ügyészség állásfoglalása határozottan leszögezi, hogy a közgyűlések határozatképességének, illetve az erre vonatkozó jogszabályoknak ilyen értelmezése törvénysértő. az indoklás rámutat, hogy a rendes tagok között szervezeti jogok terén különbség nincs. a tagok kötelezettségeinek megállapítása nem áll összefüggésben a tagsági jogviszony ismerveivel és a kötelezettségek tényleges teljesítéséből nem lehet következtetést levonni a tagsági viszony fennállására, vagy hiányára, valamint a tagsági viszonyon alapuló jogok mértékére. az öreg, munkaképtelen, illetve nyugdíjas tagok esetében a jogoknak a munkavégzés mértékéhez való kapcsolásából sem lehetne olyan következtetést levonni, hogy a munkában való részvétel hiánya a tagsági kötelezettségek elmulasztásának minősül és a tagsági viszony hiányosságát eredményezi. a vonatkozó jogszabály a legjobb képességek szerinti részvételt írja elő, ezek a tagok pedig munkaképtelenek, vagy legalábbis ez feltételezhető, illetve a korhatár eléréséig munkavégzési kötelezettségüket már teljesítették. a közgyűlés határozatképességének csak a dolgozó tagok jelenléte alapján való megállapítása, tehát a munkaképtelen tagok figyelmen kívül hagyása, a termelőszövetkezetek megalakulását követő időtartam növekedésével mind antiszociálisabb lenne, mivel egyre több tag a termelőszövetkezetben végzett munka után öregszi meg, vagy veszti el a munkaképességét. az ilyen engedmény a gyakorlatot helytelen irányban befolyásolná, s a demokratizmust gyengítené.

/folyt.köv./

11.20-/a

12 *RF*

24
- [REDACTED] -

bb 37. /a legfőbb ügyészség... 1. folyt./- szb

a jogszabályok számításba vették azt, hogy a közgyűlés esetenként a tagok nagyobb arányú távolléte miatt határozatképtelen. ezért megfelelő rendelkezéseket tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a termelőszövetkezet legmagasabb vezető szerve, a közgyűlés, a hatáskörébe tartozó ügyekben ilyen esetekben is meghozhasson minden olyan határozatot, amely a termelőszövetkezet folyamatos működéséhez szükséges. a rendelkezések szerint a közgyűlés határozatképtelensége esetén legkésőbb 30 napon belül azonos napirenddel újabb közgyűlést kell összehívni, amely a jelenlevő taglétszámtól függetlenül határozatképes, kivéve a minősített többség döntésére fenntartott ügyeket. az ismételt összehívott közgyűlésen is meghozható bármilyen határozat, amely a termelőszövetkezet folyamatos működésének biztosításához szükséges. dönthet az ilyen közgyűlés például még a tervek és a zárszámadás elfogadásáról is. a minősített többségre fenntartott ügyek olyanok, amelyek eldöntése a szövetkezet működésében a napi ügyeknek nagyobb jelentőségű változást, vagy egyéb hatást idézhet elő, - például alapszabály megállapítása, vagy módosítása, döntés a termelőszövetkezet egyesüléséről, vezetői és ellenőrző bizottsági tagok elmozdítása, vagy visszahívása, stb. - ezért fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy az ilyen ügyek a tagság viszonylag nagy hányadának egyetértésével kerüljenek eldöntésre.

végül rámutat a legfőbb ügyészség állásfoglalása arra is, hogy a közgyűlés határozatképességének elősegítéséhez a jogszabályi rendelkezések ismerete és alkalmazása mellett a szövetkezeti és irányító szervek nem hagyhatják figyelmen kívül a szükséges politikai nevelő munkát sem, a tagság felvilágosítását, alapos tájékoztatását, a szövetkezeti demokrácia általános erősítését.

mezőgazdasági termelőszövetkezeteink szervezeti működésének gyakorlatában helyenként észlelhető, hogy a közgyűlést nem az elnök, vagy helyettese vezeti, hanem ugynevezett „közgyűlési, elnök, esetleg a vezetőségen is kívülálló személy. az is előfordul, hogy közgyűlési elnökként a szövetkezet rendes tagjainak körén is kívülálló személy - általános iskolai igazgató, községi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, stb. - jár el. ez a gyakorlat, tehát a szövetkezettel rendes tagsági viszonyban nem álló személy közgyűlési, elnöki feladatkörben való eljárása, mint a legfőbb ügyészség állásfoglalása határozottan rámutat, ugyancsak nem egyeztethető össze az érvényben levő törvényes rendelkezésekkel.

a termelőszövetkezet elnökének kizárólagos közgyűlési elnökségi jogköre és feladatköre ugyan nem állapítható meg a jogszabályokból, következésképpen nincs kizárva az a lehetőség, hogy a közgyűlést nem az elnök, hanem más személy vezeti.

/folyt.köv./

11.32/a

12 *RF*

- 25 -

bb 37. /a legfőbb ügyészség... 2. folyt./- szb

figyelemmel azonban arra, hogy e megbíztatás, illetve feladat a termelőszövetkezet legmagasabbszintű, legszélesebb hatáskörű vezetőszervényének törvényes és alapszabályszerű gyakorlása, csak a szövetkezettel rendes tagsági viszonyban álló személytől várható el és követelhető meg, továbbá mivel az előírások szerint szavazati joggal is rendelkeznie kell nyilvánvaló, hogyközgyűlési elnök csak a szövetkezettel rendes tagsági viszonyban álló személy lehet. a közgyűlési elnöki megbíztatásnak törvényesnek és alapszabályszerűnek kell lennie. a termelőszövetkezet elnökének és az őt helyettesítő elnöknek-lyettesnek ilyen jog- és feladatköre tisztségénél fogva kétségtelen, rajtuk kívül más tagokra nézve azonban - a vezetőségi tagokat is ideértve - ez nem állapítható meg. ezért ilyen megbíztatásnak alapja csak a közgyűlés esetenkénti elhatározása lehet. annak sincs akadálya, hogy ezt a kérdést a termelőszövetkezet alapszabályban szabályozza. /mti/

bb. 39. saját érdekében jelentkeztek

tr/a/sr

1965. február 2.

1964. novemberében budapestben a 19. kerület, vörösnad-sereg utján / a határ ut közelében/ az italbolt előtt ismeretlen tettes ellopott egy őrizetlenül hagyott férfikerékpárt. a kerékpártolvajt a rendőrség elfogta és kéri a károsultat, hogy kerékpárja átvételéért jelentkezzen a budapesti rendőrfőkapitányság fiatalok és gyermekvédelmi osztályán, budapest, 2. kerület rómer flóris utca 6-8, földszint 1. szám alatt./mti/

bb.40. halálra gázolta a dömpert

tr/a/sr

1965. február 2.

közlekedési balesetek:

a váci ut és a frangepán utca torkolatánál a gyalogos-átkelőhelyen matus józsef 23 gépkocsivezető, 15. kerület desseffy arisztid utca 48 szám alatti lakos nem adta meg az elsőbbséget és dömperttel elgázolta boldizsár istvánné, 43 éves ápolónő, budapesti lakost. a szerencsétlen asszonyt, súlyos, életveszélyes sérüléssel kórházba szállították, ahol sérüléseibe belehalt. a gázoló gépkocsivezetőt a rendőrség őrizetbe vette, vezetői igazolványát bevonta.

a 14. kerület, május 1. ut 45. számú ház előtt farsang lajos, 56 éves segédmunkás, budapesti lakos ittasan a 25-ös villamos elé esett, amely elgázolta. súlyos életveszélyes sérüléssel szállították kórházba./mti/

12.35/a

- 26 -

kle

bb 38. milyen lesz az új nemzeti színház?

1 sb/lk-lm vg

1965. február 2.

a magyar építőművészek szövetsége, valamint a művelődési és az építésügyi minisztérium szakemberei az új nemzeti színház tervpályázati kiírásában nemcsak a teljesítendő feltételeket írták elő, hanem sok tájékoztató adat közlésével is könnyítették a pályázók munkáját. az új színház helyét a korábbi pályázat eredményeinek megfelelően a dózsa györgy utnak városliget felőli oldalán, a gorkij-fasorral szemben jelölték ki. a színház gyors és balesetmentes megközelítése érdekében azt ajánlják a pályázóknak, hogy a gyalogosok és a személygépkocsik forgalmát külön utvonallal válasszák el egymástól. a színház bejárata előtt legalább 400 várakozónak elegendő térségről gondoskodjanak, s a bejárati ajtók együttesen 12 méter széles nyíláson engedjék be az épületbe a közönséget.

a színházi szakemberek szigorú feltételként írták elő, hogy a nézők valamennyi ülőhelyről jól lássanak és halljanak mindent, ami a színpadon történik. a pályázóknak majd pontosan megszerkesztett diagramokkal kell bizonyítani, hogy eleget tettek ezeknek a követelményeknek. a jó hallási és látási viszonyok biztosításának egyik feltételét éppen a pályázati kiírást elkészítő szakemberek teremtették meg. a nézőtér ugyanis csak 1200 személyes lesz, hogy a közönség minél közelebb kerülhessen a színpadhoz, s ne csak a színészek mozgását, hanem arcjátékát is láthassa, a suttogást is hallja.

az új nemzeti színház színpada olyan széles lesz, mint a nézőtér. a művészek és a nézők így közvetlenebb kapcsolatba kerülnek. szorosabbra fűzi ezt a kapcsolatot az, hogy előszínpadot is állítanak fel, amelyen az első széksorokig jöhetnek előre a művészek. a kiírásnak megfelelően legalább 26 méter széles lesz a színpad. a pályázóknak azonban gondoskodni kell arról, hogy a hagyományos keretet is felszerelhesék, s így 12 méterre szűkíthessék a színpadi nyílást. a rendezők tehát majd a színmű stílusához legjobban illő színpadi formát választhatják, kerettel vagy anélkül.

a diszletcsere és a színváltozás meggyorsítása érdekében két oldal- és egy hátsó színpadot is kell tervezni a pályázóknak. ezeken a mellékszínpadokon szerelik össze majd előadás közben, vagy előtte - a jelenetek diszleteit. mozgatható színpadi kocsikon állítják fel a diszleteket, hogy színváltozáskor néhány másodperc alatt begördíthessék az egész képet a színpadra.

/folyt.köv./
12.44/a

- 27 -

kle 13.10.1965

bb 38. /milyen ...1.folyt./-Lm

a nátsó színpad mozgatható kocsiába egy forgószínpadot is felszerelnek, s az egész berendezést egyszerre tolják a központi színpadra, majd elsüllyesztik, hogy a padló egyszintbe kerüljön. a különböző süllyesztőberendezéseknek így majd 12 méter mély helyet kell biztosítani a színpad padlója alatt.

az új épületben kap helyet a nemzeti kamaraszínpada, amelyet a modern színjátszás kísérleti műhelyének kell megtervezni. ennek tehát nemcsak kamaraszínpadi, hanem stúdiószínpadi feladatokat is el kell látni, szindarabokat, játékstílusokat kell kipróbálni. ezért elegendő 300 személyes nézőtér. a kamaraszínpad érdekessége az lesz, hogy nemcsak a színpadot, hanem a nézőteret is át lehet majd alakítani. a színpadot felállíthatják hagyományosan, vagy két nézőtéri lelátó között, esetleg arénaszerűen is körülvehetik majd ülőhelyekkel. az újfajta nézőtér miatt a világításról a szokástól eltérő módon kell gondoskodni. a nézőtéri mennyezetről kell megvilágítani a színpadot, hogy a fény ne vakítsa el a különböző irányban ülő nézőket.

ezenkívül az új színház épületében legalább 70 négyzetméteres színésztársalgót, nagy éttermet és konyhát, korszerű öltözőket és több mint 30 különböző műhelyt, raktárt kell tervezni a pályázóknak. a színház tervezőinek a feladata lesz végül még az is, hogy jó megoldást javasoljanak a dózsa györgy uti felvonulások diszlelátójának építésére. a pályázók október végéig készítik el terveiket, s a bíráló bizottság 1966 január 31-ig hozza nyilvánosságra az eredményt./mti/

bb 41. megnyílt a mecseki szénbányászok új üdülője harkány gyógyfürdőn

vid lk-lm ki

1965. február 2.

kedden új, családok üdülőt avattak a mecseki szénbányászok baranya híres gyógyhelyén, harkányban. a tröszt a régi gyógykórház egy részlegét vásárolta meg erre a célra, amelyet az építők, szerelők valósággal újjávarázsoltak. a háromszintes épületben csaknem félszáz vendégszoba, tágas étterem, eszpresszó, társalgó, játékszobák, napozó terasz, könyvtár várja a beutaltakat. a parkban még dolgoznak az építők, de mire a jó idő beköszönt, itt is tágas medence várja gyógyhatású melegvízzel a mozgásszervi betegségekben szenvedőket. a gyermekeknek külön pancsolót készítenek. az üdülő télen-nyáron nyitva lesz és évente két és félezer dolgozónak nyújt pihenést, gyógyulást.

a balatoni üdülőn és a sikondai éjjeli szanatóriumon kívül ez a harmadik szociális, egészségügyi jellegű intézménye a csaknem huszezer dolgozót foglalkoztató mecseki szénbányászati trösztnek./mti/

12.50/a

- 28 -

Me 13.10 *Cse*

bb 42. időjárásjelentés

gk-lm

1965. február 2.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. február 2-án, kedden 13 órakor:

az éjszakai lehülés erősödik

a kelet- és észak-európa fölött hosszabb időn át halmozódott hideg levegő két nap alatt csaknem egész Európára kiterjedt. a hideg légtömegek határvonala ma reggel már a földközi-tenger középső részén volt és tovább haladt dél felé, afrika partvonalának irányába. szárazföldünk és az atlanti-óceán fölött levő időjárási hatásközpontok jelentéges elhelyezkedése nagyjából egész Európában biztosítja az északról délre irányuló légmozgást, de ezen a tájon újabb jelentősen hidegebb légtömegek már nem haladnak dél felé.

hazánkban tegnap délelőtt borult, északon erősen felhős idő volt. az északi kárpátokon át a kora reggeli órákban betört hideg levegő a nap folyamán óráról órára csökkentette a hőmérsékleteket, így a tegnap reggel 7 órától ma reggel 7 óráig terjedő időközben a legmagasabb hőmérsékleteket ennek az időköznek az elején mérték, nem a szokásos kora délutáni időben. ennek megfelelően a napi hőmérsékleti maximumok északnyugaton 2-5, délkeleten 6-10 fok között váltakoztak. az elmúlt 24 óra folyamán a dunántúlon csak szórványosan, a délkeleti országrészben sok helyen hullott csapadék eső, illetve hó alakjában. mennyisége csupán a barcs, pécs, mohács háromszögtől délre haladta meg az 1 millimétert. az éjszakai legalacsonyabb hőmérsékletek szeszélyes eloszlásban mínusz 1- mínusz 6 fok között váltakoztak. negyeinken a régi jeges hórétegre helyenként új, de jelentéktelen vastagságú porhó hullott. ma délelőtt országsszerte felhőátvonulások voltak, élénk, helyenként erős szél fújt, egy-két helyen hózápor keletkezett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 2.2 fok volt, 2.9 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, néhány helyen, elsősorban ma futó hózáporokkal. az élénk, helyenként erős északnyugati, északi szél fokozatosan mérséklődik. erősödő éjszakai lehülés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 5- mínusz 10 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 fok körül.

a duna 233 centiméter./mti/

13.10/a

- 29 -

Me 13.20 *Cse*

bb 43. másodfoku belvizvédelmi készültséget rendeltek el
csongrád megye egyes vidékein

vid ká/tr-lm -cz

1965. február 2.

csongrád megyében a téli esőzések után annyira megemelkedett a talaj vízszintje, hogy a mélyebb fekvésű földeken belviz keletkezett. 13 000 hold legelő, rét őszi vetés és szántó került víz alá.

a leginkább veszélyeztetett zákányszéki, bordányi, üllési és algyő környéki földeken elrendelték a másodfoku belvizvédelmi készültséget. ezen a vidéken most 170 ember vesz részt az elhárítási munkákban. az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság szegedi és nádmezővásárhelyi szakaszmérnök-ségén éjjel-nappal szolgálatot tartanak, s hordozható vándorszivattyukat üzemeltetnek. ezekkel emelik át a vizet a folyóba vezető főcsatornába.

a vízügyi igazgatóságon kívül a vízgazdálkodási társulatok és a termelőszövetkezetek is bekapcsolódtak a védekezési munkába. /mti/

--

bb 44. elkészült az agárdot zichyujfaluval összekötő bitumenes ut

vid lk-lm ki

1965. február 2.

agárd és zichyujfalu között kilenc kilométer hosszú bitumenes ut építését fejezték be. az ut agárd és csiribpuszta között a régi, csiribpuszta és zichyujfalu között pedig új nyomvonalon halad. /mti/

--

bb 45. megkezdték a gyártási próbákat a kiskunfélegyházi műanyaggyár bakelitüzemében

vid lk szb ki

1965. február 2.

a kiskunfélegyházi műanyaggyár bakelit üzemrészlet bővült. a tágas munkacsarnokban félautomata rendszerű lengyel gépekkel megkezdtek a gyártási próbákat. telefonalkatrészeket, különböző bakelit műszaki tárgyakat készítenek. /mti/

--

14.45/a

- 30 -

NE 15
Ro

bb 46. üzembe helyezték a villogói belvizlevezető rendszer felső szakaszának hat és fél kilométer hosszú csatornáját

vid lk szb ki

1965. február 2.

szolnok megyében a mintegy 600 négyzetkilométer mezőgazdasági terület belvizmentesítését szolgáló villogói rendszer felső szakaszának egyik hat és fél kilométer hosszú csatornáját üzembe helyezte a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság. a csatorna 42 négyzetkilométer területre vezet le a belvizeket tiszafüred környékéről.

a vízügyi igazgatóság területén egyébként nagyobb mennyiségű belviz gyűlt össze az elmúlt hetekben. csaknem négyezer hold vetés, szántó, rét, legelő került víz alá. a megye keleti részén, karcag, kunhegyes, tiszabő, tiszaroff vidékén megkezdtek a víz levezetését. hétfőn hat, kedden tíz szivattyutelepet helyeztek üzembe és másodpercenként tizenöt köbméter vizet szivatnak le a földekről. amennyiben nagyobb hideg, vagy újabb esőzés nem következik be, egy-két hét alatt mentesítik a víz alatt levő területeket. /mti/

--

bb 48. felhívás a MÁV nyugdíjasokhoz

k hjb/-lm vg

1965. február 2.

a MÁV nyugdíjhivatal felhívja a vasutas nyugdíjasok figyelmét, hogy a nyilvántartó állomásfőnökségen február 10-ig jegyezhetnek részletfizetésre tüzelőanyagot. a vasutas arcképes igazolványt fel kell mutatniok. későbbi jegyzést a MÁV nyugdíjhivatal nem fogadhat el. /mti/

--

NE

Ro

- 31 -

bb. 49. százezer kötet mezőgazdasági szakkönyv a polcokon

vid ká/sk/gy/cz

1965. február 2.

szolnok megyében megnyitották a mezőgazdasági könyvhónapot. az idei könyvhónapot körültekintően készítették elő. a földmű-
vesszövetkezetek előzetes véleménykutatás alapján csoportosították
a könyveket az egyes területekre. a járszág neves állattenyésztő
körzetei zömmel a szarvasmarha, a sertés, és a juh nevelésével,
hizlalásával foglalkozó szakkönyveket kaptak. a tiszazug és a
járszág falvaiban a szakszerű gyümölcsstermelést ismertető irodal-
mat terjesztik, a tiszamenti községekbe pedig az öntözéses gaz-
dálkodás különböző formáiról szóló szakkönyveket küldték. ezek-
ben a napokban a megye falvaiban másfélmillió forint értékben
mintegy 100 000 kötet szakkönyv áll a vásárlók rendelkezésére.
februárban majdnem minden községbe ellátogat egy-egy szak-
könyv szerzője./mti/

..

bb. 50. magyar és román termelészövetkezet megállapodása gyerme-
kek csereüdültetésére

vid ká/sk/gy/cz

1965. február 2.

a tiszazug egyik leghiresebb szőlőtermelő gazdasága a cser-
keszölői magyar-román barátság tsz kedden tartotta zárszámadó
közgyűlését. a vezetőség beszámolóját csepesz imre tsz-elnök
terjesztette elő. elmondotta, hogy az elmúlt év jól fizetett a
szövetkezetnek. csaknem 700 holdas szőlő területükön 34 mázsás
átlagtermést értek el, s a közös vagyon értéke egy év alatt
4 millió forinttal növekedett. a szorgalmasan dolgozó szőlőmű-
velőknek, állattenyésztőknek 38 forintot osztottak munkaegységén-
ként. a tagság évi átlagjövedelme - a háztájit is beleszámítva -
eléri a 20 000 forintot. a vezetőség beszámolt a romániai ostrovi
román-magyar barátság testvérszövetkezettel folytatott kapcsola-
tokról is. az elmúlt évben a cserkeszölőiek növényvédőgépet, a
testvérszövetkezet tagjai szőlőművelő berendezést küldtek. meg-
állapodást kötöttek a kapcsolatok továbbfejlesztésére. az idén
első ízben megszervezik a csereüdültetést. a nyáron hatvan gyer-
meket küldenek a román tengerpartra, onnan pedig ugyancsak gyer-
mekcsoportok jönnek cserkeszölőre. egyezséget kötöttek a felnőtt
tsz-tagok kölcsönös üdültetésére is. a tsz-vezetősége levélben
számolt be a román testvérszövetkezetnek az elmúlt gazdasági év
eredményeiről./mti/

..

16.05/-n

-32-

le

1720
P-e

bb.47. kimagasló áruszállítási eredmények a máv-nál

i nbj/gg/n/vg

1965. február 2.

a máv elkészítette az év első hónapjának áruszállítási
mérlegét, amely igen kedvező. az eredmények elérésénél kétség-
telenül sokat segített a kedvező időjárás, a nagy teljesítmények
azonban mégis csak a vasutasok erőfeszítése, a máv és a szállítató
felek mindinkább javuló együttműködése nyomán születettek meg.
most már sok gyár és üzem nagy gondot fordít a vagonok gyors
ki- és berakására, s így a kocsik nem vesztegelnek feleslegesen
az állomásokon, az iparvágányok rakodóinál. különösen példamutatóan
meggyorsították a vagonok kiürítését a 10. kerület nagyvállalatai.
a kocsiforduló gyorsításával a számítottnál is több üres kocsit
kaphattak a szállítatók. ennek köszönhető, hogy január egy-
napján 24 óra alatt 15.500 kocsit raktak meg az országban, amire a
téli hónapokban még nem volt példa. a máv január végén befejezte a
cukorrépa szállítást, az idényben több mint hárommillió tonna
cukorrépat juttatott el a feladóhelyekről a cukorgyárakba.

a vasut januárban minden szállításra felkinált árut idejében
elszállított. az volt a máv törekvése, hogy némi előnyre tegyen
szert. ezért előszállításként nagymennyiségű követ, kavicsot,
sódert, cementet, épületelemet vitt az építkezésekhez, olyan anyago-
kat, amelyeknek szállítása a későtavaszi-nyári hónapokban már
könnyen késedelmet szenved. az építőipar annyi anyagot kapott,
hogy tavasszal a munkálatok megindításánál anyaghiány miatt nem
lesz fennakadás. a máv januárban teljesítette tervét, s egy hónap
alatt több mint 1.5 millió tonna áruval szállított többet, mint
1964 januárjában.

a vasut februárban és márciusban is jelentős előnyt szeretne
szerezni. az a vasut törekvése, hogy az első negyedévben összesen
hárommillió tonnával szállítson többet, mint 1964 első három
hónapjában. ha ez sikerül, a tavaszi és a nyári hónapokban lé-
nyegesen könnyebben oldhatja meg feladatait.

ezekben a napokban mintegy 250 vagon műtrágyát szállít a
máv a mezőgazdaságnak. hamarosan nagymennyiségű olajat, benzint
juttat a gépállomásoknak, vetőgabonát, stb. a tsz-eknek. a máv
illetékes vezetői utasították a forgalmi, a vontatási és a keres-
kedelmi szakszolgálat dolgozóit, hogy a mezőgazdaságnak feladott
árut, terméket minden mást megelőzve kell rendeltetési helyére
juttatni./mti/

16.15

..
-33-

le

1720
P-e

bb.51. a tiszán elsőfoku, a turon harmadfoku árvízvédelmi készütség
- elolvadt a balaton jege

ö vid/sb/nlk/n/vg

1965. február 2.

a tiszta felső szakaszának vizgyűjtő területén lehullott meleg csapadék és az olvadás a hét elején árhullámot indított el a tiszán és mellékfolyóin, a turon, a szamoson és a krasznán. a tiszta vásárosnaményi szakaszán és a turon mintegy öt méterrel, a szamoson és a krasznán csaknem két méterrel emelkedett a víz. ezért a megduzzadt tiszta felső szakaszán elsőfoku, a turon pedig már harmadfoku árvízvédelmi készütséget rendeltek el. a gátak mentén őrszolgálatot tartanak, de védekezési munkákra eddig nem került sor. kedden pedig a hideghullám már megállította a hóolvadást, s az árhullámok nem kaptak utánpótlást. így a tur, a kraszna és a szamos határmenti szakaszán már megkezdődött az apadás.

az árhullám összetörte a tiszta jégpáncélját, így vásárosnaménytől tiszlókig zajlik a folyó. a velencei-tavon az utóbbi napokon felszakadozott a jég. az enyhe és a napfényes időjárás hatására pedig a balatonon a hét elején már eltűntek a partszegélyek utolsó jégfoltjai is. kedden már teljes hosszában hullámzott a tó. a balatonon ezen a télen mindössze két-három napig állt összefüggő jégréteg, s a partmenti jégképződés is kevés volt arra, hogy teljesen megtöltnessék a nyaralóhelyek jégvermeit./mti/

..

bb.52. túlteljesítéssel kezdte az évet a szénbányászat

i szf/lk/n/vg

1965. február 2.

a szénbányászat - előzetes adatok szerint - túlteljesítette januári termelési tervét. a 31.7 millió tonnás évi tervből 2,548.920 tonna szén kitermelését irányozták elő januárra. ehelyett, nem végleges adatok szerint 2,586.470 tonnát adtak a bányák. a túlteljesítés a pontos mérlegelések után még emelkedhet mintegy négyöt tized százalékkal, tehát nem lehetetlen, hogy sikerült a 102 százalékos körüli tervteljesítés.

évek óta nem értek el ilyen januári eredményt a szénbányák. a tavalyi kemény télen például csak hat tized százalékos volt a januári túlteljesítés. az ideai kiemelkedő siker évkezdésben támogatja a dolgozókat az enyhe időjárás, amely lehetővé tette az egyenletes rakodást, a kitermelt szén gyors elszállítását.

a derekas munkából legpéldamutatóbban a borsodi szénbányászati tröszt vette ki a részét, elismerésre méltóan dolgozott a közép-dunántúli, a nógrádi és még több más tröszt is. a mecseki szénbányászati tröszt, amely máskor mindig az elsők között jár, a zobáki bánya tűz okozta termelés kiesés miatt ezúttal elmaradt havi tervének teljesítésében./mti/

..
- 34 -

1720
P

le

bb.53. csongrád megye minden lakosa részt vesz az idén tüdőszűrővizsgálaton - a megyei tanács vb ülése

vid/j/n/fm

1965. február 2.

a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden a tbc elleni küzdelem idei feladatairól tárgyalt. megállapították, hogy az idén csaknem hét százalékkal kevesebb gümőkóros beteget tartanak nyilván, mint egy évvel ezelőtt. a nyilvántartásba vett új betegek nagy részét a lakosság mind nagyobb rétegeire kiterjedő szűrővizsgálatok alkalmával fedezték fel. örvendetes, hogy a gyermekek között már alig fordul elő ilyen megbetegedés.

a vb ülésen ismertették, hogy a megyében tovább növelik a szűrővizsgálatok számát. a gépkocsival községről-községre szállítható második megyei szűrőberendezés segítségével lehetőség nyílik arra, hogy az idén minden tízévesnél idősebb lakos tüdejéről felvért készítsenek. e korszerű eszközök segítségével a jövőben a megye minden lakosa évente ismétlődő szűrővizsgálaton vesz majd részt. a fényképfelvételeket készítő hordozható röntgengépekkel az idén a tavalyinál ötvenezerrel többembert tudnak megvizsgálni./mti/

..

bb.54. delia calapai budapestre érkezett

k ol/gk/n/fm

1965. február 2.

kedden budapestre érkezett delia calapai amerikai zongoraművész, aki európa és amerika nagyvárosaiban több sikeres koncerttel szerzett hírnevet. bemutatkozó hangversenyét február 3-án az országos filharmónia kamaratermében rendezik. műsorát mozart, schubert, creston és beethoven műveiből állította össze. delia calapai február 5-én szekszárdon ad koncertet./mti/

..

bb.56. megnalt zsikó gyula ujságíró

vid/j/n/fm

1964. február 2.

zsikó gyula ujságíró hosszas betegség után, életének 57. évében elhunyt. zsikó gyula a korábbi években a magyar nemzet szerkesztőségében, majd pécsi sajtószerveknél dolgozott. tevékeny munkatársa volt pécsi irodalmi folyóiratok - köztük a jelenkor - szerkesztő bizottságainak, a pécsi rádió, a dunántúli napló irodalmi rovatainak. 1955. óta mint a szakszervezetek baranya megyei tanácsa központi könyvtárának vezetője - sokat tett a szakszervezeti könyvtárhálózat kiépítéséért, fejlesztéséért./mti/

..

16.655/-n

-35-

1720
P

le

bb.55. hangverseny közben eltörött a zongora

vid/j/n/fm

1965. február 2.

szokatlan eset szakította félbe hétfőn este a győri állami zeneiskola tanári hangversenyét. a fiatal gerő pál tanár, - aki jelenleg a budapesti zeneművészeti főiskolán folytatja befejező tanulmányait, - azokat a műveket mutatta be, amelyekkel résztvesz majd az idei varsói nemzetközi chopin-versenyen. az asz-dur polonaise hangjaiba egyszer csak halk reccsenés vegyült. a művész a kezében maradt billentyűt felle melve jelezte, hogy „technikai okok miatt, képtelen folytatni a játékot. a vadonatúj blütyimer ott állt rokkantan a dobogón.

végül is nagy miklós, az intézet igazgatója és tóth lászló, a filharmónia kirendeltség vezetője mentette meg a helyzetet. izmosabb tanártársaikkal együtt a földszintről cipeltek fel egy jó öreg ehrbar-zongorát, és félórás kényszerszünet után folytatódott a nagy sikerű, s minden bizonnyal sokáig emlékezetes hangverseny.
/mti/

..

bb.57. szóváltásból - emberölés

vid/j/n/fm

1965. február 2.

vasárnap éjjel androvics minály 42 éves kelebíai lakost szivenszurva találták az uton. hétfőn a rendőrség letartóztatta balázs mátyás 30 éves erdőgazdasági dolgozót, aki a büntettet elkövette. mint utóbb kiderült, vasárnap a két férfi együtt italozott, majd hazafelé menve szóváltás és verekedés támadt köztük, s közben balázs mátyás zsebkésével mellbeszurta barátját, aki a helyszínen meghalt. ezután hazasietett, hogy a bűnjelet, a véres kést eltüntesse. balázs mátyás beismerte tettét.

az ügyben a rendőrség folytatja a nyomozást./mti/

..

17,06/m

- 36 -

1740
P-é

le

bb.58. száz éves asszony köszöntése csongrádon

vid/j/n/fm

1965. február 2.

csongrádon bensőséges ünnepséget rendeztek a város legöregebb lakosa, a 100. életévében lépő özv. kádár józsefné születésnapja alkalmából. az idős parasztasszonyt kedden lakásán keresték fel az állami és társadalmi szervezetek képviselői. ott volt három - hetvenévesnél idősebb - leánya, számos unokája és dédunokája is. az uttorók rövid műsorral kedveskedtek kádár néninek, aki a megjelent néprajkutatóknak magnetofon-szalagra mondta el élete nevezetes eseményeit. ezután mondotta, hogy még ma is szemüveg nélkül varr és olvas. nemrég maga készítette díszes zsebkendőket örvendeztette meg dédunokáit. kedvenc olvasmányai közé tartoznak a szerelmes tárgyú regények, de gyakran olvassa a mai magyar írók műveit is./mti/

..

bb.60. jelentkeztek az öttalálatos lottószelvény tulajdonosai

i kflk/n/

1965. február 2.

a sportfogadási és lottó igazgatóság tájékoztatása szerint az 5. játékhét 2 036.842-es számú öttalálatos lottószelvényének tulajdonosai már jelentkeztek. az ötös találatot egy nyolctagú lottozóbrigád érte el, valamennyien az egyik nagy fővárosi kórházban dolgoznak. a szerencsés lottózók négy esztendeje játszanak közösen százszelvényes variációval, amely mellett kitarítottak, s nem hiába. mind a száz szelvényt nyertek.

a szerencsés lottózók elmondották, hogy nyereményük egy részét saját és gyermekeik lakásának szépítésére, modernizálására, külföldi tanulmányutakra, kirándulásokra nasználják fel, a megmaradó összeget pedig betétbe helyezik./mti/

..

17,20/m

- 37 -

1811
R

le

bb. 59. sajtótájékoztató az indonéz nagykövetségen

t fe/gk/gy/sr

1965. február 2.

sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete kedden sajtótájékoztatót tartott abból az alkalomból, hogy indonézia kilépett az egyesült nemzetek szervezetéből. elmondotta, hogy indonézia már előzetesen tiltakozott, hogy malaysiát bevállasszák a biztonsági tanácsba, s mivel malaysia felvételével az imperialisták indonéziát megalázó helyzetbe hozták, elhatározta és bejelentette kilépését az ensz-ből. indonéziának ez a lépése felhívja a világ közvéleményének figyelmét a délkelet-ázsiai fokozódó angol-amerikai gyarmatosító törekvésekre.

malaysiának a biztonsági tanácsban történt beválasztása nem áll összhangban az ensz alapokmányával, mivel az még semmit sem tett a világbéke fenntartásáért. ellenkezőleg, testvérháborút okozott észak-borneóban, s feszültséget délkelet-ázsiaiában. a nagykövet hangsúlyozta: „indonézia határozott tiltakozása, amelyet az ensz-ből való kilépésével fejezett ki, következetes cselekedet az imperializmus, a kolonializmus és a neokolonializmus elleni harc érdekében. indonézia nem azért lépett ki az ensz-ből, hogy háborúra készüljön,„.

újságírók kérdésére válaszolva a nagykövet elmondotta, hogy indonézia továbbra is tagja marad az ensz több szakosított szervezetének, így például nem lép ki az egészségügyi világszervezetből és a nemzetközi távközlési unióból. az indonéz-malaysiai viszonytal kapcsolatban kijelentette, hogy indonéziát amerikai és brit szárazföldi és flottaegységek zárták körül azzal az ürügygel, hogy malaysia érdekeit biztosítsák. ilyen körülmények között indonézia felkészül, hogy erejét összpontosítva szembe tudjon nézni minden eshetőséggel. befejezésül hangsúlyozta a nagykövet, hogy számítanak ázsia, afrika, latin-amerika és a szocialista népek, valamint a kapitalista országokban a náladó erők támogatására.

a jelenlevők ezután megtekintették az indonézia életét bemutató színes dokumentumfilmet./mti/

..

18.02/gy

le

- 38 -

bb. 61. előadássorozat kezdődött az atomenergia-felhasználás hazai lehetőségeiről

t tz/gk/gy/vg

1965. február 2.

kedden délután az energiagazdálkodási tudományos egyesülete rendezésében előadássorozat kezdődött a technika házában az atomenergia-gazdálkodási szakemberek számára. három hónapon át két-hetenként két-két előadás alapján vitatják meg az atomenergia békés hasznosításával kapcsolatos legidősebb kérdéseket.

előadások hangzanak el többek között arról, hogy várhatólag mikor lesz gazdaságos az atomenergiát bekapcsolni hazánk energiaellátásába, nálunk elsősorban milyen - például előzőleg-tető hűtésű, gázhűtésű vagy nagynyomású vízzel hűtött - reaktortípusok jöhetnek számításba, és milyen feladatok hárulnak ezen a téren a magyar kutató, tervező, illetve kivitelező mérnökökre és technikusokra.

kedden az első alkalommal a két előadást raszl viktor, az erőterv atomtechnikai osztályának vezetője és váradi vilmos, az osztály munkatársa tartotta./mti/

..

bb. 62. jomo kenyatta köszönőlevele dobi istvánhoz és kádár jánoshoz

tm/gy/bs

1965. február 2.

jomo kenyatta, a kenyai köztársaság elnöke és miniszterelnöke levélben mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének és kádár jánosnak, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének kenya köztársasággá történt kikiáltása alkalmából küldött jókívánságaikért./mti/

..

le

18.02/gy

18.02/gy

- 39 -

bb. 63. négy-egy évi szabadságvesztésre ítélték a gödöllői rablótámadókat

t bc/gk/gy/sr

1965. február 2.

a gödöllői rablótámadás tettesei fölött kedden másodfokon ítélték a pestmegyei bíróság. Losó Béla és Géczy Tibor gödöllői lakosok italozás után három barátjukkal beszélgettek a név-állomáson. Arra haladt Takács Ferenc, aki Géczyhez hasonlóan a helybéli sütőipari vállalatnál dolgozott. Takács aznap vette fel a fizetését. Losó hirtelen előugrott, kétszer megütötte a mit sem sejtő férfit, aki a kerítésnek dőlt. Miközben Losó lefogta, Géczy Takács zsebéből kivette a pénztárcát. A benne talált 1 530 forint nagyobb részét megtartották, a fennmaradó összegből pedig barátainak is adtak.

a bíróság Losó Bélát és Géczy Tibort rablásért jogerősen négy-egy évi szabadságvesztésre ítélte. az orgazda barátok közül kettőt hat-hat hónapi szabadságvesztésre, egyet pedig hét hónapi felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték./mti/

..

bb. 64. tanácstalan a „medve,, - három napot előre „csuszott,, az időjárási periódusok menetrendje - az éjszakai lehülés fokozódik, a szél mérséklődik

i cs/gg/gy/bs

1965. február 2.

az évszázados megfigyelések szerint a február 2-a rendkívül enyhességgel szokott beköszönteni, ami ugyan nem jelent még tavaszt, hiszen 5-én, 6-án már kezdődik a visszaesés és a 11-e 12-e már rendszerint a hónap leghidegebb két napja. Most viszont a januárvégi szokatlan enyhesség után éppen ez a fordulónapnak számító gyertyaszentelő hozta meg az erős lehülést. Kedden reggel már országsszerte mínusz 1- mínusz 6 fokot mutattak a hőmérők. az északról betört hidegfront első hulláma hétfőn a dunántúli egyes vidékein 80-87 kilométeres óránkénti sebességű széllel érkezett hazánkba, a második hullám pedig kedden délelőtt és a déli órákban csapott át az országon. ugyanakkor a szél sebessége már csak néhány helyen érte el az 50 kilométert. a nyugati megyékből kedden erős borulást, hózáporokat jeleztek a megfigyelők, a tisztántulon kevesebb volt a felhő, a középső országrészekén viszont teljesen derült volt az idő. a keddi maximumok csupán mínusz 1- plusz 3 fokig emelkedtek. a napi középhőmérséklet hétfőn 2,2 fokos melegtöbbletet mutatott, a keddi pedig megközelítette a sokévi átlagnak megfelelő nulla fokos szintet.

/folyt. köv./

19. - 20. 4/4

- 40 -

le

bb. 64. /tanácstalan a „medve,,..... 1. folyt./ gy

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint a hidegfront körülbelül 2 500 kilométer széles sávban csaknem az egész kontinensre kiterjedt már; az első hullám kedd reggelre elérte a földközi tengert, sőt az afrikai partokat is. dél-európában egyelőre 6-8 fokkal csökkent a hőmérséklet. észak-európa térségeiben közelgő harmadik hullám mögött azonban nem sokkal hidegebb a levegő, mint az első két hullámban volt.

a hóréteg hazánk magasabb hegyein is megcsappant: a szabadsághegyen néhány nap előtti 20 centiméteres „bundájából,, csupán szőrványos foltok maradtak, a dobogókőn a 45 centiméteres rétegből 10, a kékestetőn pedig 65 centiméterből 30 centiméter maradt. az erősen eljegesedett „őreg,, rétegre alig pár milliméteres friss hó hullott. valószínűnek látszik, hogy az élénk északi, északnyugati szél a következő 36 órában fokozatosan elcsitul, majd a megüledő levegőből kialakul ismét a „hideg légpárna,,. már szerdán hajnalban mínusz 5- mínusz 10 fokos fagyokra kell számítanunk. a szerdai maximumok 0 fok körül állapodnak meg. néhány nap múlva a széles, kristályosan tiszta időt ismét csendes jellegű, párás, ködös idő váltja fel.

a gyertyaszentelői „medve,, tanácstalan: hideg van - tenát kint kellene maradnia; viszont láthatta az árnyékát - így vissza kellene húzódnia a barlangba. a meteorológiai feljegyzések és a periódus-szabályok legjobb tudójához dr. Berkes Zoltánhoz fordultunk eligazításért. a távprognózis osztály vezetője tájékoztatásul elmondotta, hogy az idén az időjárási periódusok „menetrendjében,, már a január folyamán körülbelül háromnapos eltolódás, előrecsuszás mutatkozott. az év leghidegebb napja rendszerint január 23-a, / az esetek 70-80 százalékában! / most viszont a középhőmérséklet 4,3 fokkal haladta túl a sokévi átlagot. a január 25-i páfördülő meletget szokott hozni, az idén a hideget hozta vissza. a „nagyományos,, gyertyaszentelői meleg ugyancsak 2-3 nappal korábban, január 30-án és 31-én érkezett meg, s 5,5 - 6 fokos pozitív anomáliát hozott. ha most ezt az elcsuszott „menetrendet,, tovább tartja az időjárás úgy február 10-e táján, remélhetőleg, új felmelegedési szakasz kezdődik, amely után már ha vissza-vissza csap is a tél, megindul a tavaszodás. /folyt. köv./

19. 10/-n 20. 4/4

-41-

le

bb. 64. /tanácstalan a „medve,,..... 2. folyt./ gy

az előfeltételek megvannak a kissé korábbi tavaszodásra, hiszen az országban alig van hó. ugyancsak a kedvező kibontakozásra utal, hogy a február középhőmérséklete szabály szerint már két fokkal magasabb a januárénál. sőt volt olyan eset, például 1957-ben, amikor a január 1,3 fokos középhőmérsékletű volt, a február pedig 4,3 fokos. igaz, fordított esetre is volt példa 1956-ban: a január 1,5 fokos volt /megelebb, mint az idei/, viszont a február minusz 7.2 fokot produkált. ilyen erős, csaknem 9 fokos eltérés visszafelé - a valószínűségi számítások szerint évszázadok alatt legfeljebb egyszer fordul elő./mti/

..

bb. 65. manolisz glezozs látogatása a pécsi porcelángyárban

vid tné/gy/bs

1965. február 2.

manolisz glezozs görög újságíró kedden a pécsi porcelángyárba látogatott, anová a nevét viselő kályhaiüzemi munkabrigád hívta meg. a kedves vendéget dőr tiber, az öttagú szocialista brigád vezetője üdvözölte, majd tájékoztattak egymás munkájáról, életéről. gál tiber igazgató a porcelángyár termékeit ismertette és az egyes üzemszerek munkáját mutatta be a vendégnek.

a szakszervezeti bizottság ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a hosszú idő óta kiváló munkát végző manolisz glezozs brigádnak átadja a szocialista brigádjelvenyt, amelyet - képtelen - a névadó manolisz glezozs is átnyújtottak. manolisz glezozs a brigádnaplóba írt sorokkal emlékezett meg porcelángyári látogatásáról. a brigád tagjai pecset ábrázoló emléklapokkal és a gyárban készített disztárgyakkal ajándékozták meg manolisz glezozst./mti/

..

bb. 66. kínai államférfiak köszönő távirata magyar államférfiakhoz

tr/gy/bs

1965. február 2.

Liu sao-csi, a kínai népköztársaság elnöke és csou en-laj a kínai népköztársaság államtanácsának elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének és kádár jánosnak, a minisztertanács elnökének ujraválasztásuk alkalmából kifejezett jókívánságaikért./mti/

..

19. 15/-n

-42-

bb. 67

bb.67. tanácskozás székesfehérvárott a városvezetés korszerű módszereiről

vid/tf/sk/n/fm

1965. február 2.

a városvezetés korszerű módszereit vitatják meg székesfehérvárott a közalkalmazottak szakszervezetének elnöksége és a székesfehérvári városi tanács végrehajtó bizottságának kétnapos ankétján. a kedden kezdődött tanácskozáson 15 város és az érdekelt szervek mintegy 70 képviselője vesz részt. az első napi ülésen dr. dallos ferenc, a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője és dr. kovacsics józsef, az elte tanszékvezető tanára, a közalkalmazottak szakszervezete központi vezetőségének tagja tartott előadást./mti/

..

bb.68. időjárásjelentés

tné/n/bs

1965. február 2.

a meteorológiai intézet jelenti február 2-án kedden este 19 órakor:

néhány helyen futó havazás

várható időjárás iszerda estig: felhőátvonulások, néhány helyen futó havazással. lassan mérséklődő északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0 fok közelében./mti/

..

19.20/-n 20! 1/2

-43-

le

le

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérfőigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i n i r e k

1965. február 3.

bb.1. albinó vaddisznót lőttek somogyban

vid/ká/sk/n/bs

1965. február 3.

nem mindennapos vadászszerecse érte az elmúlt napokban pista jánóst, a somogy megyei jákó és vidéke vadásztársaság vad-
órét. rinyakovácsi környékén az erdő melletti pocsolyában egy
fehérszőrű vaddisznót lőtt. ez az első eset, hogy somogyban
albinó vaddisznó bukkant fel./mti/

..

bb.2. ideai szörpfavoritok: a som és a vadkörte

i cs/hén/n/ká

1965. február 3.

az erdei vadgyümölcsök, bogyók, igen gazdag ,,vitamin-
források,, az országnak, s az erdei termékek vállalat gyűjtő-
hálózata évről-évre teljesebben aknázza ki a jó lehetőségeket.
bár az 1964-es esztendő általában csak közepes termést adott
vadgyümölcsökből, a rekordnak számító vadkörte - és som-termés
kiegyenlítette a többinél mutatkozó hiányt, sőt lehetőséget adott
az előirányzat jelentős túlteljesítésére. országosan 24.012 mázsa
vadgyümölcsöt gyűjtöttek be, ami 151 százalékos tervteljesítésnek
felel meg. az éretten gyűjtött vadgyümölcsökből, bogyókból
a miskolci és a nagymarosi feldolgozó üzemben készítenek zamatos,
ízes gyümölcsleveket, illetve különféle szörpöket. gyümölcs-
levekből kereken 10.500, a szörpökből 16.660 hektolitert adtak,
illetve adnak át az állami kereskedelemnek. ugyancsak számottevő
mennyiség kerül exportra is./mti/

..

-1-

↓
e